วารสารอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ

ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ • ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓

ISSN : 1685 - 8234

บทบรรณาธิการ

เนื่องในวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ นำเสนอคอลัมน์โครงการที่น่าสนใจ “โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยลอยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่พระราชทานโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยลอยฯ ปัจจุบันสามารถเก็บกักน้ำและกระจายไปสู่พื้นที่ทำการเกษตรของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างสมบูรณ์ และ “โครงการขุดลอกแก้มลิงกุดเชียงบังพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ตำบลผักแว่น อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ถือกำเนิดขึ้นจากน้ำพระราชหฤทัยเมตตาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชน ภายใต้ความร่วมแรงร่วมใจกันของหน่วยงานต่าง ๆ และหนึ่งในพลังที่สำคัญยิ่งคือความตั้งใจของชาวบ้านที่จะต่อยอดประโยชน์จากการพัฒนาแก้มลิงดังกล่าว ไปพัฒนาอาชีพในด้านอื่น ๆ เพื่อเสริมความมั่นคงทีละขั้นอย่างยั่งยืน คอลัมน์ขยายผลความสำเร็จจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ นำเสนอ ๒ หัวข้อ ได้แก่ “พระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์กับการพัฒนาประเทศ” โดยหยิบยกจากคำบรรยายของนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ให้แก่ผู้เข้าอบรมหลักสูตรนักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ รุ่นที่ ๙ สำนักงาน กปร. ซึ่งคำบรรยายของท่านสอดแทรกความรู้และร้อยเรียงเป็นเรื่องราวได้อย่างน่าสนใจ และหัวข้อโครงการ “ศูนย์เรียนรู้เยาวชนคนดี มีชีวิตพอเพียง” ถือได้ว่าเป็นโครงการที่ดีโครงการหนึ่งที่เกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ที่ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสร้างเป็นต้นแบบให้เห็นเป็นรูปธรรม และเกิดผลสัมฤทธิ์ในสถานพินิจฯ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

คอลัมน์เศรษฐกิจพอเพียง ในเรื่อง “ภูฟ้า ภูพัฒนา อย่างยั่งยืน” เป็นโครงการฯ ที่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่โครงการฯ ได้ตรงตามความต้องการของประชาชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ด้อยโอกาสให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ และคอลัมน์น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ นำเสนอกิจกรรมจิตอาสาสำนักงาน กปร. ร่วมกับสำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา หน่วยงานร่วมและประชาชนในพื้นที่ร่วมทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ช่วยกันพัฒนาชุมชนที่เปรียบเสมือนบ้านใกล้เรือนเคียงให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เสริมสร้างความสามัคคีในสังคม เพื่อสืบสานพระราชปณิธานต่อไป

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่านที่ได้ติดตามวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริตลอดมา วารสารฯ ฉบับต่อไป กองบรรณาธิการไม่ลืมที่จะนำความรู้ความสำเร็จจากโครงการต่าง ๆ มาฝากเช่นเคย

กองบรรณาธิการ

อาศิรวาท

เพราะบนฟ้ามีสายตาของพ่ออยู่
ที่ทรงรักทรงห่วงใยไม่เคยจาง
ห้าธันวาประชาชนท้นรำลึก
แต่เวลาเมื่อผ่านไปไม่เคยคืน
เพราะบนฟ้าเหมือนมีตาพ่อดูอยู่
จะไรคร้ายแล้งหรือจนมาย่ำยี

คอยเฝ้าดูปวงไทยไม่เคยห่าง
เป็นรอยทางนำปวงไทยให้ยั่งยืน
ฤทัยนึกย้อนไปในวันชื่น
เพียงเพื่อฟื้นความทรงจำมุ่งทำดี
ไทยจึงสู้กับผองภัยไม่พ่ายหนี
ก็น้อมนำคำพ่อสอนเป็นหลักชัย

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร.
(นายภัททะพงศ์ เทียนศรี ผู้ประพันธ์)

สารบัญ

ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓

๓ **คอลัมน์พระราชกรณียกิจ**

๒๑ **คอลัมน์แนะนำโครงการ**

๒๑ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยลอยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

๒๔ โครงการขุดลอกแก้มลิงกุดเชียงบังพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒๗ **คอลัมน์ขยายผลความสำเร็จจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**

๒๗ พระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์กับการพัฒนาประเทศ

๓๕ โครงการศูนย์เรียนรู้เยาวชนคนดี มีชีวิตพอเพียง

๓๖ **คอลัมน์เศรษฐกิจพอเพียง**

๓๖ ภูฟ้า ภูพัฒนา อย่างยั่งยืน

๔๐ **คอลัมน์น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ**

๔๐ จิตอาสาสำนักงาน กปร. เราทำความดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ : น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ร่วมทำความดี ถวายเป็นพระราชกุศลและถวายพระพรชัยมงคล

๔๑ **คอลัมน์ความเคลื่อนไหว**

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี

วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๓

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน ประจำปี ๒๕๖๓ ณ วัดหนองป่าพง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจและทอดพระเนตรนิทรรศการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทรงรับฟังรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และโครงการฯ ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริสรุปความได้ ดังนี้

๑. กฎหมายมีไว้เพื่อใช้งาน สำหรับให้ส่วนราชการไว้ตกลงกัน

๒. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับทราบเกี่ยวกับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำสองฝั่งลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่นายจรัสธาดา กรรณสูต องคมนตรี ประธานอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กราบบังคมทูล

๓. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการที่ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือจำนวน ๑๐ โครงการ ตามที่กราบบังคมทูลไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔. ขอให้ทุกภาคส่วนและประชาชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อสร้างประโยชน์สุขให้กับประชาชนมากที่สุด

ทั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชกระแสกับองคมนตรีและเลขาธิการ กปร. ความว่า *“ขอขอบใจและขอชื่นชมการทำงาน กปร. ขยันทำงาน องคมนตรี ขยันทำงาน”*

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี

เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ หอประชุมวชิราลงกรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร และทอดพระเนตรนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ

ระหว่างวันที่ ๑๕-๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓

สำนักงาน กปร. ร่วมกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เพื่อเผยแพร่ผลสำเร็จจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการดำเนินงานสนองพระราชดำริโดยภายในงานยังมีการออกร้านจำหน่ายสินค้าของสมาชิกในโครงการศิลปาชีพ และร้านค้าที่กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับสภาสตรีแห่งชาติฯ จัดขึ้น ณ บริเวณลานอาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยในวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๓ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการจัดแสดงนิทรรศการดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ นายลลิต ถนอมสิงห์ รองเลขาธิการ กปร. ได้กราบบังคมทูลถวายรายงานการจัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติในชื่อ “สืบสาน ต่อยอด พัฒนา เพราะชีวิตเริ่มต้นที่ ศูนย์” และการจัดแสดงผลิตภัณฑ์ของศูนย์ศึกษาฯ อาทิ ผ้าไหมย้อมคราม และการแปรรูปผ้าครามเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในการนี้ ได้มีพระราชดำริสรุปความว่า

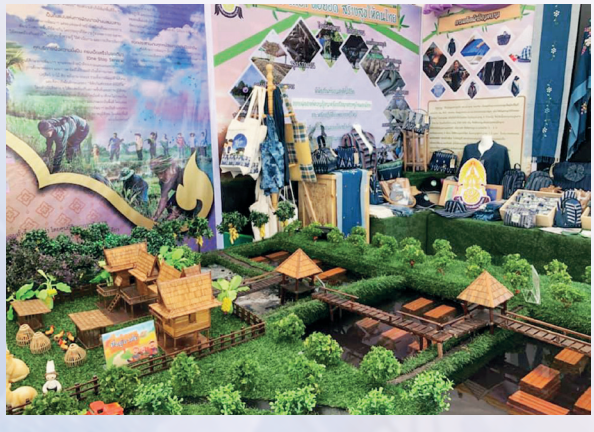

“ผ้าไหมย้อมคราม
ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ
ทำได้ดีย้อมสีผ้าครามได้สวยงามมาก”

ในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จฯ ณ บริเวณลานอาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทอดพระเนตรนิทรรศการและกิจกรรมการออกร้านจำหน่ายสินค้าของหน่วยงานต่าง ๆ ในการนี้ นางสาวอุศนีย์ ธูปทอง รองเลขาธิการ กปร. ได้กล่าวขอพระราชทานพระราชานุญาตเบิกนายโรจน์วัฒน์ อินทร์ทุ่ง ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ทูลเกล้าฯ ถวายของที่ระลึกจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ได้แก่ ผ้าไหมย้อมคราม และผ้าฝ้ายย้อมคราม จำนวนอย่างละ ๑ ผืน จากนั้น ทรงเยี่ยมราษฎร หน่วยแพทย์พระราชทาน และสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฟาร์มตัวอย่างต้านภัยโควิด ๑๙

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเขาจ้าว หมู่ที่ ๑ บ้านเขาจ้าว ตำบลเขาจ้าว อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พระราชทานสิ่งของแก่ครูใหญ่และผู้แทนนักเรียน พันธุ์ไม้ผล เมล็ดพันธุ์ผักแก่ผู้แทนชาวบ้าน ทรงรับฟังรายงานผลความก้าวหน้าของโรงเรียนและงานโครงการตามพระราชดำริ การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน การเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด ๑๙ จากนั้น เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรกิจกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การถนอมอาหาร การแปรรูปสับปะรดผลิตภัณฑ์ของชุมชน การสาธิตการสอนวิชาศิลปะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กิจกรรมห้องสมุด ห้องพยาบาล สหกรณ์นักเรียน โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทานและราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามผลการดำเนินงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปิล๊อกคี่ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) หมู่ที่ ๔ ตำบลปิล๊อก อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พระราชทานสิ่งของแก่ครูใหญ่และผู้แทนนักเรียน เมล็ดพันธุ์ผัก ไม้ผลแก่ผู้แทนชาวบ้าน และเข็มเชิดชูเกียรติ ชั้นที่ ๑ แก่ผู้สนับสนุนงาน จำนวน ๑๐ ราย ทรงรับฟังรายงานการดำเนินงานของโรงเรียน ความก้าวหน้าของงานโครงการตามพระราชดำริและสถานการณ์น้ำสำหรับอุปโภคบริโภค การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน การเพิ่มผลผลิตไม้ผลและถั่วเมล็ดแห้ง ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

“ให้สำนักงาน กปร. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และกรมชลประทาน ร่วมกันจัดหาน้ำเพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปิล๊อกคี่ โดยดำเนินการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์จากห้วยปิล๊อก ตามความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ พร้อมทั้งให้ดำเนินการจัดการระบบสุขาภิบาลบริเวณโดยรอบโรงกรองน้ำให้ถูกสุขลักษณะ”

จากนั้นเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการจัดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เรื่องคุณสมบัติของสสาร กิจกรรมประกอบเลี้ยงอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การถนอมอาหาร การส่งเสริมอาชีพนักเรียน ได้แก่ การทอผ้าปกาเกอะญอ การต่อวงจรไฟฟ้าโซล่าเซลล์เบื้องต้น และโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

“ให้ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่ใช้น้ำน้อย เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของโรงเรียน”

ต่อมา เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรสุขศาลาพระราชทาน กิจกรรมห้องสมุด สหกรณ์นักเรียน ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

“กระทรวงสาธารณสุขวางแผนและจัดการเรื่องระบบสุขาภิบาลในพื้นที่ เนื่องจากพบโรคระบบทางเดินอาหารมากที่สุด”

ต่อจากนั้น ทรงเยี่ยมประชาชนที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนหลวงประกอบนิติสารและท่านผู้หญิงถวิล หมู่ที่ ๔ ตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โอกาสนี้ ทรงเปิดศูนย์การเรียนตำรวจตระเวนชายแดนหลวงประกอบนิติสารและท่านผู้หญิงถวิล พระราชทานสิ่งของแก่ครูใหญ่และผู้แทนนักเรียน เมล็ดพันธุ์ผัก ไม้ผลแก่ผู้แทนชาวบ้าน และเข็มเชิดชูเกียรติ ชั้นที่ ๑ แก่ผู้สนับสนุนงาน จำนวน ๑๗ ราย ต่อมา เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการจัดการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ กิจกรรมห้องสมุด การเรียนการสอนชั้นอนุบาล กิจกรรมสหกรณ์ ห้องพยาบาล โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน กิจกรรมประกอบเลี้ยงอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม และการส่งเสริมอาชีพนักเรียน ได้แก่ การแปรรูปฟักทอง ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์ หน่วยทันตกรรมพระราชทานและทอดพระเนตรการแสดงเทิดพระเกียรติ เนื่องในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินไปทรงงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ต่าง ๆ ครบ ๙๙๙ ครั้ง และทรงปลูกต้นจาน จำนวน ๑ ต้น

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดสงขลา

วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังแปลงสาธิตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด บ้านโคกชุมบก (นายเดช มินทการต์) ตำบลไพรวัน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงรับฟังรายงานผลการดำเนินงานในพื้นที่ศูนย์สาขาที่ ๔ บ้านโคกอิฐ - โคกในบ้านยูโย บ้านโคกชุมบก การจัดทำแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด (นายเดช มินทการต์) การบริหารจัดการน้ำ พระราชทานเมล็ดข้าวพันธุ์หอมกระดังงา และเมล็ดพันธุ์ผัก จากการดำเนินงานโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์สำรองแก่ผู้แทนเกษตรกร จำนวน ๕ ราย ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

๑. ให้ทดลองการปลูกกระจับในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพราะเป็นพืชที่ปลูกได้ในพื้นที่น้ำท่วม

๒. จากปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ หากปรับเปลี่ยนเวลา ปรับเปลี่ยนพันธุ์ข้าวแล้ว จะสามารถทำนาได้

๓. เรื่องการวิจัยจุลินทรีย์ในพื้นที่พรุโต๊ะแดงขอให้ทำต่อไป แล้วนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

๔. การผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อแจกจ่ายให้แก่เกษตรกรเป็นแนวทางที่ดีให้ดำเนินการต่อไป

จากนั้น เสด็จฯ ไปยังฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ บ้านรอตันบาตู หมู่ที่ ๗ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงรับฟังรายงานการดำเนินงานของฟาร์มตัวอย่างฯ ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และเสด็จฯ ไปยังพื้นที่ป่าริมแม่น้ำบางนรา โครงการสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติริมแม่น้ำบางนรา ทรงรับฟังรายงานเกี่ยวกับสภาพพื้นที่และการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู และพื้นที่ใกล้เคียง ทรงปลูกต้นรวงผึ้ง จำนวน ๑ ต้น และทรงปล่อยปลาไทย ๙ ชนิด จำนวน ๙๙ ตัว ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

“พื้นที่ฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ บ้านรอตันบาตู มีน้ำเยอะ ควรมีการปลูกพืชผักให้มากขึ้น”

ต่อมา เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนบ้านค่าย หมู่ที่ ๒ บ้านค่าย ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงรับฟังรายงานการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านค่าย และทอดพระเนตรกิจกรรมของโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ ของโรงเรียนบ้านค่าย ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

๑. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาการส่งเสริมการเลี้ยงปลากินพืชในบ่อดินให้แก่โรงเรียนตามที่ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านค่ายได้แจ้งความประสงค์ไว้

๒. ขอให้สำนักงาน กปร. และศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ สนับสนุนไก่ไข่เพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนบ้านค่าย รวมทั้งให้สนับสนุนไก่ไข่และเป็ดไข่ให้แก่โรงเรียนบ้านโคกศิลาด้วย

๓. ปัญหาเรื่องเด็กขาดสารอาหารภายในโรงเรียนก็ต้องเร่งแก้ไข ควรส่งเสริมด้วยการบริโภคอาหารช่วยเพิ่มธาตุเหล็ก โดยเฉพาะผักใบเขียว เช่น ตำลึง คะน้า ฯลฯ

จากนั้น เสด็จพระราชดำเนินไปยังศาลาแปดเหลี่ยม ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรผลิตภัณฑ์ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

“ขอให้สำนักงาน กปร. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมชลประทานร่วมกันจัดหาน้ำเพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปิล็อกคี่ (ธนาคารอาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์) จังหวัดกาญจนบุรี โดยดำเนินการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์จากห้วยปิล็อก ขนาดตามความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ ซึ่งจะสูบน้ำไปเติมยังถังพักน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดความจุ ๕๐ ลูกบาศก์เมตร”

วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังกองบังคับการกรมทหารราบที่ ๑๕๒ ค่ายสิรินธร ตำบลเขาตูม อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ทรงเป็นประธานในพิธีเนื่องในวันคล้ายวันสถาปนากรมทหารราบที่ ๑๕๒ จากนั้น เสด็จฯ ไปยังสนามฟุตซอลนาควานิช ทรงรับฟังรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี การดำเนินงานศูนย์ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก และการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กค่ายสิรินธร

ต่อมา เสด็จฯ ไปยังศาลาแปดเหลี่ยม ทรงรับฟังรายงานการปฏิบัติงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด ๑๙ และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์สำรองเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในยามวิกฤต โครงการส่งเสริมไก่ไข่พระราชทานเขตพื้นที่ภาคใต้ฯ การควบคุมพื้นที่แพร่ระบาดโรคเท้าช้างให้เป็นศูนย์เปอร์เซ็นต์ ในหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาฯ จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน โรคหนอนพยาธิในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง และการปลูกและแปรรูปพริกไทย ในการนี้ มีพระราชดำริสรุปความว่า

๑. การส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่ ควรมีการสอนวิธีการทำอาหารไก่ไข่ ซึ่งเป็นสูตรของกรมปศุสัตว์ควบคู่ไปด้วย

๒. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไขปัญหาเรื่องลิง บริเวณโดยรอบพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ที่มาทำลายพืชผลทางการเกษตรและก่อกวนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนโดยรอบพื้นที่

๓. ค่ายรัตนพลมีศูนย์แจกจ่ายพันธุ์สัตว์แล้ว แต่ทั้งนี้ เขตพื้นที่ภาคใต้ขอให้พิจารณาหาพื้นที่สำหรับเป็นศูนย์ผลิตพันธุ์สัตว์ให้เหมาะสม

๔. เรื่องการตรวจหาเชื้อหนอนพยาธิให้กับเด็กในพื้นที่ ควรเพิ่มเติมการตรวจเชื้อแบคทีเรียในน้ำอุปโภคบริโภค ขอให้เป็นไปตามมาตรฐานของกรมอนามัย

๕. ด้านน้ำอุปโภคบริโภคของโรงเรียนมีเพียงพอเหมาะสมหรือไม่ น้ำทิ้งจากโรงอาหารเป็นอย่างไร ควรมีการจัดการในเรื่องสุขอนามัยให้ได้ตามมาตรฐานขององค์การอนามัยโลก

๖. ขอให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทดลองการปลูกพริกไทยค้างกับต้นทองหลาง

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังอาคารอเนกประสงค์ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ทรงเป็นองค์ประธานในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรและเข็มที่ระลึกแก่ผู้มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปี ๒๕๖๒ จำนวน ๔๒ ราย และพระราชทานทุนการศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนตามโครงการประกวดการทำเกษตรตามแนวพระราชดำริ ประจำปี ๒๕๖๓

จากนั้น ทรงรับฟังบรรยายสรุปความก้าวหน้าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี ๒๕๖๓ และความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ ศอ.บต. ประจำปี ๒๕๖๓ ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

๑. ขอให้สำนักงาน กปร. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำศูนย์ผลิตและส่งเสริมพันธุ์สัตว์พระราชทาน ณ ศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. ขอให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) พิจารณาปรับปรุงแหล่งน้ำให้แก่ราษฎรบ้านปาโจแมเราะ และราษฎรบ้านกระป๋อง ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต จังหวัดยะลา โดยดำเนินการปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำจากฝายบ้านกือแด เพื่อส่งน้ำไปยังถังเก็บน้ำ ขนาดความจุ ๑,๖๐๐ ลูกบาศก์เมตร ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปาโจแมเราะ ให้มีน้ำใช้สำหรับการอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

๓. ขอให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) พิจารณาปรับปรุงฝายบูเก๊ะซามี เพื่อส่งน้ำช่วยเหลือราษฎรบ้านบูเก๊ะซามี ประมาณ ๒๐ ครัวเรือน ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้สามารถมีน้ำใช้เพียงพอตลอดทั้งปี

๔. ขอให้กรมชลประทานดำเนินการจัดฝึกอบรมยุวชลกร และราษฎรในพื้นที่บ้านปาโจแมเราะ บ้านกระป๋อง บ้านกือแด และบ้านบูเก๊ะซามี ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ในเรื่องการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำร่วมกันระหว่างหน่วยราชการและราษฎรในพื้นที่ รวมถึงการดูแลบำรุงรักษาอาคารชลประทานสามารถใช้งานได้อย่างยั่งยืน

๕. ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงทำความเข้าใจแก่เกษตรกรบ้านปาโจแมเราะ และหมู่บ้านใกล้เคียง เกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการน้ำจากโครงการที่มุ่งเน้นสนับสนุนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคเป็นเบื้องต้น สำหรับน้ำเพื่อการเกษตร เช่น การทำสวนทุเรียน ควรมีการบริหารจัดการน้ำให้เหมาะสม เนื่องจากปริมาณน้ำมีอย่างจำกัด

จากนั้น เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนอิบตีดาวิทยา หมู่ที่ ๗ บ้านบริจ๊ะ ตำบลลาโละ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ทรงรับฟังรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียน และความก้าวหน้าของโครงการตามพระราชดำริ และทอดพระเนตรกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ การสาธิตการเรียนการสอนบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย เรื่องสีเต้นระบำ การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย จินตคณิต โครงการความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนทางไกลแบบสื่อสารสองทาง ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามพระราชดำริฯ ต่อมา เสด็จฯ ไปยังห้องประชุมอาคารบูมีปุตรา พระราชทานโทรทัศน์และอุปกรณ์สำหรับจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านระบบ DLTV แก่ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในโครงการตามพระราชดำริ ทอดพระเนตรนิทรรศการความก้าวหน้าของโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ กิจกรรมห้องพยาบาล สหกรณ์นักเรียน ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน และทันตกรรมพระราชทาน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทอดพระเนตรกิจกรรมฝึกอาชีพนักเรียน โครงงานวิทยาศาสตร์ และโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ

ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

๑. ขอให้สำนักงาน กปร. พิจารณาการจัดหารถแทรกเตอร์พร้อมอุปกรณ์ให้แก่โรงเรียนอิบตีดาวิทยา เพื่อใช้ในกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชนในพื้นที่

๒. ขอให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านไฟฟ้า คุณภาพน้ำ และแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังให้แก่โรงเรียนในเครือข่ายสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในโครงการตามพระราชดำริในจังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดสงขลา จำนวน ๑๙ โรงเรียน

ต่อมา เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนบ้านเขาตันหยง (มิตรภาพที่ ๑๕๓) หมู่ที่ ๔ บ้านเขาตันหยง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงรับฟังรายงานผลดำเนินการโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ และโครงการอาหารเพื่อชุมชน มีพระราชดำริ ในการนี้ สรุปความว่า

“ขอให้ทหารเข้าไปในหมู่บ้าน เพื่อช่วยเหลือชุมชน”

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร และจังหวัดศรีสะเกษ

วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนบ้านโหง่นขาม ตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

“ให้พิจารณาดำเนินการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลของโรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคภายในโรงเรียนและหมู่บ้าน รวมทั้งพิจารณาปลูกไม้ผลภายในพื้นที่ของโรงเรียนเพิ่มเติม เพื่อให้เด็กนักเรียนได้บริโภคผลไม้ที่มีความสดใหม่และปลอดภัย เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออาหารของโรงเรียน”

ในโอกาสนี้ ทอดพระเนตรกิจกรรมของโรงเรียน อาทิ กิจกรรมการเล่านิทานในห้องสมุด การเรียนคอมพิวเตอร์ การแสดงเต้นประกอบเพลงชุด “ฉันคือเมฆ” ของนักเรียนชั้นอนุบาล โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ โดยการปลูกพืชผักและเลี้ยงสัตว์ อาหารเสริมนม กิจกรรมฝึกอาชีพ สอนเพาะเห็ดฟางในขอนไม้ เพาะถั่วงอก และปั้นอิฐประสาน

จากนั้น ทอดพระเนตรกิจกรรมห้องพยาบาลและสหกรณ์ ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์และหน่วยทันตกรรมพระราชทาน โรงพยาบาลศรีเมืองใหม่ ที่ออกหน่วยให้บริการประชาชน และทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

ต่อมา เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบรรจบพันบ้านปากลา ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ทรงรับฟังรายงานการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

"ขอให้สำนักงาน กปร. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมชลประทาน และจังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาดำเนินการขุดลอกอ่างเก็บน้ำห้วยลา พร้อมเพิ่มปริมาณความจุอ่างเก็บน้ำให้มีความจุเพิ่มขึ้น และก่อสร้างบ่อพักน้ำ พร้อมทั้งปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำที่จำเป็นบางส่วนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบรรจบพันบ้านปากลา และชุมชนบ้านปากลา ให้มีน้ำสำหรับดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี"

จากนั้น ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทานที่ออกหน่วยให้บริการประชาชน และทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ ทอดพระเนตรกิจกรรมของโรงเรียน อาทิ กิจกรรมโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การจัดการเรียนการสอน ห้องสมุด กิจกรรมโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง ห้องพยาบาล และสหกรณ์นักเรียน ต่อมา ทรงปักหมุดการเสด็จฯ ครบ ๑,๐๐๐ ครั้ง บนแผนที่ประเทศไทย ทรงลั่นฆ้อง และทรงเปิดแพรคลุมป้าย "โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบรรจบพันบ้านปากลา"

วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านศรีสวัสดิ์ ตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ทอดพระเนตรกิจกรรมของโรงเรียน อาทิ การขับร้องทำนองสรภัญญะ การทอเสื่อกก การทอผ้าไหม ทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ ทรงรับฟังรายงานการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

๑. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาการเผาตอซังข้าว โดยการให้ความรู้ที่ถูกต้องกับราษฎรในพื้นที่อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

๒. ให้มูลนิธิชัยพัฒนาพิจารณาดำเนินการอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าและเครื่องจักสานให้กับราษฎรบ้านศรีสวัสดิ์ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

จากนั้น เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนบ้านดงนา ตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ทอดพระเนตรกิจกรรมของโรงเรียน อาทิ กิจกรรมภาษาพาเพลิน น้องพาพี่เดินชมโรงเรียนเยี่ยมบ้าน ระหว่างทางพี่จะสอนภาษาอังกฤษและได้เรียนรู้วัฒนธรรมชุมชน พี่สอนน้องทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ แนะแนวข้อสอบ ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์และหน่วยทันตกรรมพระราชทานโรงพยาบาลศรีเมืองใหม่ และทรงเยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ ต่อมา เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่จุดจอดเรือบ้านดงนา บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง ซึ่งปัจจุบันตลิ่งมีสภาพดินทรุดตัว ส่งผลให้ราษฎรเดินทางขึ้นลงท่าจอดเรือด้วยความยากลำบาก ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

“ให้พิจารณาดำเนินการปรับปรุงบริเวณทางลงท่าจอดเรือบ้านดงนา เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรจากสภาพปัญหาริมตลิ่งทรุดตัว ส่วนในระยะยาว ควรมีการศึกษาหาแนวทางในการป้องกันปัญหาการทรุดตัวของตลิ่งแม่น้ำโขงในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวและพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป”

วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองใหญ่ ตำบลรุง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ทอดพระเนตรกิจกรรมของโรงเรียน อาทิ กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมสหกรณ์ และโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

“เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ จึงขอให้ศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์อันเนื่องมาจากพระราชดำริและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณาให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในการส่งเสริมอาชีพ โดยการปลูกพืชในสวนยางพารา เช่น กาแฟ พืชสมุนไพร หรือพืชอื่น ๆ ที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร”

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังกองพลทหารราบที่ ๗ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทอดพระเนตรผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ได้แก่ โครงการเก็บรักษาพันธุกรรมพืชเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ตามพระราชดำริ โครงการรวบรวมพันธุ์มะม่วงพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” โครงการทหารพันธุ์ดี กองพลทหารราบที่ ๗ โครงการปรับปรุงพันธุ์ไม้ผลศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ และได้พระราชทานพระราชดำริ ชื่นชมการทำงานของทหารในการดำเนินงานโครงการทหารพันธุ์ดี และได้มีพระราชดำริ ความว่า *“โรงเรียนควรมีโรงเรือนเกษตรให้นักเรียนได้ศึกษาร่วมกัน ทำให้มั่นคงถาวร ลงสู่ผู้เรียนโดยตรง และขยายผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้”*

ในการนี้ พลเอก วิจักขณ์ สิริบรรสพ ที่ปรึกษาพิเศษมูลนิธิชัยพัฒนา กราบบังคมทูลขอพระราชทาน จัดตั้งศูนย์ผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” ในพื้นที่อีสานใต้ ณ กองพลทหารราบที่ ๖ ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จังหวัดร้อยเอ็ด และ พลตรี สมบัติ จินดาศรี ผู้บัญชาการกองพลทหารม้าที่ ๓ ค่ายเปรมติณสูลานนท์ จังหวัดขอนแก่น กราบบังคมทูลขอพระราชทาน จัดตั้งศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชและกิ่งพันธุ์ไม้ผลพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” ในพื้นที่อีสานเหนือ ศูนย์ผลิตสัตว์ปีกพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” ในพื้นที่อีสานเหนือ ศูนย์ผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดพระราชทาน “เพื่อนช่วยเพื่อน” ในพื้นที่อีสานเหนือ ณ กองพลทหารม้าที่ ๓ ค่ายเปรมติณสูลานนท์ จังหวัดขอนแก่น ในการนี้ มีพระราชดำริ ความว่า *“ให้มีที่ภาคใต้ด้วย”*

จากนั้น เสด็จฯ ไปยัง โรงพยาบาลวัดจันทร์เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ตำบลบ้านจันทร์ อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ในการนี้ มีพระราชดำริสรุปความว่า *ให้สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดหาน้ำให้แก่โรงพยาบาลวัดจันทร์เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ให้มีน้ำสำหรับดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงพยาบาลได้อย่างเพียงพอ รวมถึงจัดหาน้ำให้ราษฎรบริเวณใกล้เคียง ให้มีน้ำสำหรับอุปโภค - บริโภค และการเกษตร เพียงพอตลอดทั้งปี*

วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามผลการดำเนินงานโรงเรียนสองแควิทยาคม ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ทรงรับฟังผลการดำเนินงานของโรงเรียน ทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอน เสด็จฯ ไปทรงชมเรือนพยาบาล โรงอาหาร ห้องสมุดของโรงเรียน และทรงเยี่ยมราษฎรที่มารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านม โดยมูลนิธิกาญจนบารมี นำรถเอกซเรย์เต้านมเคลื่อนที่มาให้บริการแก่ประชาชน จากนั้นเสด็จฯ ไปทรงติดตามผลการดำเนินงานโรงเรียนสันติสุข ตำบลสันติสุข อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ทรงรับฟังผลการดำเนินงานของโรงเรียน ทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ทอดพระเนตรกิจกรรมสภานักเรียนโรงเรียนสันติสุข กิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัย กิจกรรมสหกรณ์และการออมทรัพย์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการแสดงของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ “ม้ง”

วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปยังโรงเรียนแม่ออนวิทยาลัย ตำบลออนกลาง อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ทรงรับฟังผลการดำเนินงานของโรงเรียน ทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอน ห้องสมุดของโรงเรียน ฐานการเรียนรู้การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ การผลิตพืชผักอายุยืน การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ การผลิตพืชผักอินทรีย์ การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ และปลูกหม่อนบริโภค ซึ่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้จัดทำโครงการ PEA พลังงานสะอาดเพื่อชุมชน สนับสนุนพลังงานทดแทนด้วยระบบ Solar Pump แก่โรงเรียน ในการนี้ ได้มีพระราชดำริสรุปความว่า ***“ให้โรงเรียนนำนักเรียนไปศึกษาดูงานสหกรณ์โคนม เพื่อศึกษาการเลี้ยงโคนมจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมโดยตรง”***

จากนั้น เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนหมู่บ้านสหกรณ์ ๒ ตำบลบ้านสหกรณ์ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ทอดพระเนตรผลการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนการสอน สหกรณ์ โรงอาหาร และห้องสมุดของโรงเรียน และเสด็จฯ ไปยังน้ำพุร้อนสันกำแพง อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ โอกาสนี้ มีพระราชดำริกับนายลลิต ถนอมสิงห์ รองเลขาธิการ กปร. ความว่า ***“ให้มูลนิธิชัยพัฒนาดำเนินการขยายพันธุ์แพะพันธุ์แบล็คเบงกอล เพื่อแจกจ่ายแก่เกษตรกรผู้สนใจ”***

ต่อมา เสด็จฯ ไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจติดตามผลการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทรงรับฟังการบรรยาย และทอดพระเนตรเส้นทางเดินเหนือเรือนยอดไม้ (Canopy Walks)

วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจติดตามผลการดำเนินงานโรงเรียนพัฒนาต้นน้ำที่ ๕ ขุนวาง บ้านโป่งลมแรง ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ในการนี้ มีพระราชดำริ สรุปความว่า

๑. ให้สำนักงาน กปร. และกรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดหาน้ำให้แก่โรงเรียนพัฒนาต้นน้ำที่ ๕ ขุนวาง และราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียง โดยดำเนินการก่อสร้างฝายต้นน้ำห้วยปางเก้า ๑ และฝายต้นน้ำห้วยปางเก้า ๒ พร้อมระบบส่งน้ำและบ่อเก็บน้ำ ขนาดตามความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ โรงเรียนและราษฎรจะมีน้ำสำหรับดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

๒. ให้กรมวิชาการเกษตรผลิตต้นพันธุ์มะคาเดเมียพันธุ์ดี ให้กับเกษตรกรบนที่สูง เนื่องจากตลาดทั้งในและต่างประเทศมีความต้องการปริมาณมาก โดยในปัจจุบันผลผลิตภายในประเทศยังไม่เพียงพอ

๓. ให้กรมวิชาการเกษตรผลิตต้นพันธุ์กาแฟอราบิก้า ให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร เนื่องจากผลผลิตกาแฟอราบิก้าในประเทศมีความต้องการมากขึ้นทุกปี

๔. ให้กรมวิชาการเกษตรผลิตต้นพันธุ์ป๊วย ซึ่งอาจจะศึกษาการขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อให้ได้ปริมาณมาก เนื่องจากปัจจุบันทางประเทศจีนมีความต้องการในปริมาณที่สูงมาก

๕. ให้กรมวิชาการเกษตร ส่งเสริมการวิจัยชาน้ำมัน เนื่องจากมีคุณภาพใกล้เคียงกับมะกอกน้ำมัน เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้พันธุ์ดี ให้ผลผลิตสูง ก่อให้เกิดรายได้ ทำให้เกษตรกรและชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยลอย

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

เรียบเรียงโดย นางสาวสุภาพร หมั่นหาทรัพย์
กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๓

ความไม่แน่นอนของปริมาณน้ำต้นทุนในลำห้วยที่มีตามธรรมชาติ ผนวกกับความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ทั้งภัยแล้งและอุทกภัย ส่งผลโดยตรงต่อความเป็นอยู่ และการประกอบอาชีพทำการเกษตรที่ช่วยเลี้ยงปากเลี้ยงท้องให้ผู้คนในชุมชน ปัญหาเหล่านี้จึงเป็นแรงขับให้ชาวบ้านบางส่วนในพื้นที่ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ ตัดสินใจขอพึ่งพระมหากรุณาธิคุณแห่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ด้วยเชื่อว่าร่มแห่งพระบรมโพธิสมภารจะช่วยปัดเป่าความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นให้บรรเทาเบาบางลงได้

“จากยอดดอย ไหลลงสู่...ห้วยลอย”

เรื่องราวความเดือดร้อนใจของกลุ่มชาวบ้านจำนวน ๕ หมู่บ้านในพื้นที่ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ที่ต้องตกอยู่ภายใต้สภาพปัญหาเดิมอยู่เนือง ๆ เมื่อถึงที่สุดจึงรวมตัวกันขอให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง ทำเรื่องกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานความช่วยเหลือในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และเมื่อสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้รับแจ้งเรื่องดังกล่าว จึงร่วมกับกรมชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบปัญหาความเดือดร้อนไปจนถึงสภาพข้อเท็จจริงในพื้นที่ จึงทราบว่า กลุ่มราษฎรที่ประสบความเดือดร้อน ประกอบด้วย บ้านตึงใต้ หมู่ที่ ๑ บ้านตึงเหนือ หมู่ที่ ๒ บ้านสารภี หมู่ที่ ๖ บ้านเมืองทอง หมู่ที่ ๘ และบ้านร่มโพธิ์ทอง หมู่ที่ ๙ ซึ่งส่วนใหญ่ยึดอาชีพการเกษตรเป็นหลัก ปลูกข้าวเหนียวพันธุ์สันป่าตอง ได้ผลผลิตประมาณ ๕๐๐ - ๕๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ แม้ผลผลิตที่ได้จะอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แต่ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยนำพาตัวเลขผลผลิตเหล่านี้มาได้ ก็คือ ***“แหล่งน้ำ”*** เนื่องด้วยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ ส่วนใหญ่ใช้น้ำจากลำห้วยธรรมชาติเป็นหลัก แม้ว่าบางรายมีสระเก็บน้ำประจำไร่นาที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปสนับสนุน แต่ทว่าปริมาณน้ำก็ยังไม่เพียงพอที่จะใช้ทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ดังนั้น การพัฒนาแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่มีอยู่ให้สามารถเก็บกักน้ำได้ปริมาณมากขึ้น และสามารถกระจายน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่ทำการเกษตรของประชาชนอย่างเพียงพอ เป็นแนวทางที่มีความเป็นไปได้

รูปพื้นที่ก่อนดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยลอย
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สูงสุด โดยลำห้วยตามธรรมชาติที่มีศักยภาพในการพัฒนาก็คือ...***ลำห้วยลอย...*** แล้วลำห้วยลอยล่ะ มาจากไหน ?

ลำห้วยลอย มีต้นกำเนิดมาจากยอดดอยของทิวเขาผีปันน้ำ บริเวณที่เป็นแนวสันเขาแบ่งเขตระหว่างสองอำเภอของจังหวัดลำปาง นั่นคือ อำเภอวังเหนือกับอำเภองาว และเป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำตาก อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนบน ซึ่งเมื่อต้นน้ำมาจากยอดดอยสูงจึงทำให้ภายในลำห้วยมีน้ำไหลตลอดทั้งปี ประกอบกับเมื่อศึกษาวิเคราะห์จากแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการ หรือ Agri-Map พบว่าเกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่มีการถือครองที่ดินของตนเอง หากพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะตกอยู่กับประชาชนโดยตรง ดังนั้น เมื่อตัวแปรต่าง ๆ ลงตัวสมการของความเดือดร้อนของราษฎรจึงถูกแก้ด้วยแนวทางการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำในลำห้วยลอย โดยที่ ***พระบาทสมเด็จพระปรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมรับโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยลอย ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๕***

“สร้างอ่างเก็บน้ำแห่งแรก เพื่อเพิ่มประโยชน์ให้กับระบบส่งน้ำเดิม”

แต่ไหนแต่ไรมาพื้นที่อำเภอวังเหนือไม่เคยมีแหล่งเก็บกักน้ำในพื้นที่ จะมีก็เพียงแค่อาคารฝายและระบบส่งน้ำเท่านั้น การสนับสนุนงบประมาณจาก กปร. เพื่อให้กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้าง ***อ่างเก็บน้ำห้วยลอย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ*** จึงเป็นงานพัฒนาแหล่ง

เก็บกักน้ำแห่งแรกของอำเภอวังเหนือที่ได้เข้ามาเติมเต็มระบบบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เนื่องจากว่าสามารถก่อสร้างระบบส่งน้ำให้เชื่อมต่อและระบายน้ำลงสู่ระบบเหมืองฝายเดิมที่มีให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงเป็นการเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ แม้ว่าจะเป็นการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กที่มีปริมาณความจุ ๕๐๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร แต่นับเป็นรูปธรรมแห่งพระมหากรุณาธิคุณที่โปรยปรายมาดับความเดือดร้อนให้แก่พสกนิกรจนหมดสิ้นไป สร้างความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณแก่ราษฎรบ้านตึงใต้ หมู่ที่ ๑ บ้านตึงเหนือ หมู่ที่ ๒ บ้านสารภี หมู่ที่ ๖ และบ้านเมืองทอง หมู่ที่ ๘ รวมจำนวน ๗๖๗ ครัวเรือน เป็นประชากรจำนวน ๒,๔๖๘ คน ของตำบลวังเหนือ อำเภอวังทอง จังหวัดลำปาง ให้ได้มีแหล่งน้ำใช้เพื่อทำการเกษตรได้อย่างอุดมสมบูรณ์ครอบคลุมพื้นที่การเพาะปลูกจำนวน ๑,๒๐๐ ไร่ และนอกเหนือไปจากผลประโยชน์ทางการประกอบอาชีพการเกษตรแล้ว ยังสามารถช่วยบรรเทาปัญหาอุทกภัยให้แก่พื้นที่ด้านท้ายน้ำให้เบาบางลงอีกด้วย

รูประหว่างดำเนินการก่อสร้าง
อ่างเก็บน้ำห้วยลอยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

อ่างเก็บน้ำห้วยลอยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
แล้วเสร็จสามารถเก็บกักน้ำและกระจายไปสู่พื้นที่ทำการเกษตร
ของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างสมบูรณ์

> *การพัฒนาเพื่อต่อยอดสิ่งที่มีอยู่เดิม ให้เกิดประโยชน์เพิ่มเติม ในการนี้ ช่วยขจัดความเดือดร้อนใจจากปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำให้แก่ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ ได้หมดสิ้น และยังเป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวพระราชดำริที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอด เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่อาณาราษฎร ที่อาศัยอยู่ภายใต้ร่มพระบรมโพธิสมภาร แห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สืบไป*

โครงการขุดลอกแก้มลิงกุดเชียงบัง พร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เรียบเรียงโดย นางสาวสุทธิพา อาศิรพจน์
กองประสานงานโครงการพื้นที่ ๒

ร้อยเอ็ด จังหวัดที่ตั้งอยู่ใจกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นจังหวัดที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์เหมาะสมแก่การเป็นแหล่งผลิตข้าวที่มีคุณภาพ ดังจะเห็นได้จากการเป็นแหล่งผลิตข้าวซึ่งสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยตามมาตรฐานข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications : GI) คือ ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดร้อยเอ็ดจึงยึดอาชีพปลูกข้าวทำนาเป็นอาชีพหลักตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน โดยปลูกข้าวเหนียวเพื่อบริโภคและปลูกข้าวเจ้าเพื่อจำหน่าย แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการปลูกข้าวในแต่ละปีคือ การประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากในช่วงน้ำหลากและน้ำแล้งซ้ำซากในช่วงหน้าแล้ง ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ซึ่งเป็นพื้นที่ลาดเทจากทิศตะวันตกไปทางทิศเหนือและทิศตะวันออก เข้าหาลำน้ำสายต่าง ๆ ที่ไหลผ่านจังหวัด หนึ่งในนั้นคือลำน้ำชี เส้นเลือดใหญ่สำคัญที่หล่อเลี้ยงชีวิตของประชากรในภาคอีสาน

เก็บน้ำ อุ้มข้าว วิถีชาวริมธาร

ปราการด่านแรกในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดที่ลำน้ำชีไหลผ่าน คือ อำเภอจังหาร โดยลำน้ำชีนับเป็นขอบเขตทางภูมิศาสตร์ที่ขีดเส้นแบ่งระหว่างจังหวัดร้อยเอ็ดกับจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งในบริเวณนี้เกิดน้ำท่วมซ้ำซากเป็นประจำราว ๕-๗ ครั้งในรอบ ๑๐ ปี จากอิทธิพลของทางน้ำที่กวัดแกว่งกัดเซาะที่ราบโดยรอบ จนปรากฏเป็นแก้มลิงจำนวนมากริมแม่น้ำ ซึ่งการพัฒนาแก้มลิงตามแนวพระราชดำรินั้นถือว่าเป็นการพัฒนาแหล่งน้ำเดิมที่มีอยู่ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มศักยภาพในการรับน้ำและผันน้ำออกจากแม่น้ำสายสำคัญ ก่อให้เกิดคุณประโยชน์อย่างมากสำหรับวิถีชีวิตของชาวบ้านริมธารที่อาศัยน้ำจากแม่น้ำเพื่อทำการเกษตร โดยในเขตอำเภอจังหารมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี รวมกว่า ๗๕,๓๐๓ ไร่ (ข้อมูลจากผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ตามที่ตั้งแปลง ปี ๒๕๖๒/๖๓ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ณ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓)

นายไสว พรมเลิศ ราษฎรบ้านโนนเชียงบัง หมู่ที่ ๔ ตำบลผักแว่น อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด บุคคลที่ได้ใช้ชีวิตโดยวิถีชาวบ้านริมแม่น้ำมาอย่างยาวนาน ได้ขอพระราชทานโครงการพัฒนาแก้มลิงกุดเชียงบัง ตำบลผักแว่น เพื่อช่วยเหลือราษฎรซึ่งประสบความเดือดร้อนขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคและทำการเกษตรในฤดูแล้ง และประสบอุทกภัยในฤดูฝน

เพื่อความเหมาะสมในหลากหลายมิติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้ลงพื้นที่สำรวจข้อเท็จจริงและพิจารณาแนวทางการให้ความช่วยเหลือร่วมกัน โดยเห็นควรดำเนินการขุดลอกแก้มลิงกุดเชียงบัง พื้นที่ประมาณ ๑๗๕ ไร่ จากความลึกเดิม ๑.๕ เมตร ขุดเพิ่มเติม ๒ เมตร รวมความลึก ๓.๕ เมตร เพิ่มความจุเก็บกักจากเดิม ๒๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็น ๙๐๕,๒๒๐ ลูกบาศก์เมตร พร้อมปรับปรุงคลองระบายน้ำ ยาว ๓๐๐ เมตร และอาคารท่อรับน้ำ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๘๐ เมตร จำนวน ๑๕ แห่ง แม้บริเวณพื้นที่ดำเนินโครงการดังกล่าวจะมีที่ดินบางส่วนเป็นที่ของราษฎร แต่เมื่อได้มีการประชาคมและทำความเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ชุมชนแล้ว ราษฎรจึงยินยอมอุทิศที่ดินให้ดำเนินโครงการและวางแผนต่อยอดการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

พระเมตตาบรรเทาทุกข์บำรุงสุข

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการขุดลอกแก้มลิงกุดเชียงบังพร้อมอาคารประกอบ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยกรมชลประทานได้เข้าดำเนินงานโครงการดังกล่าวจนแล้วเสร็จเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๓

จากแก้มลิงแห่งเดิมซึ่งเคยตื้นเขินทำให้น้ำในฤดูฝนซึ่งไหลหลากมาพัดพาความเสียหายมาให้แล้วจากไป คงเหลือแต่ความแห้งเหือดในฤดูแล้ง เมื่อเกิดโครงการแห่งนี้ขึ้น แก้มลิงกุดเชียงบังจึงสามารถบรรเทาความเดือดร้อนและสร้างประโยชน์แก่ราษฎรตำบลผักแว่น อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๑,๓๑๗ ครัวเรือน ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ด้วยการผันน้ำออกจากลำน้ำชี ลดความสูญเสียจากอุทกภัยในหน้าน้ำและเก็บกักน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคในช่วงหน้าแล้ง รวมไปถึงสนับสนุนน้ำเพื่อสร้างผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ราษฎร ในพื้นที่ ๕๖๐ ไร่ ซึ่งการนำน้ำจากแก้มลิงไปใช้ประโยชน์นั้นจะเกิดจากการแบ่งปันจัดสรรโดยชุมชนเอง

ร่วมแรงรวมใจกัน มุ่งมั่นสานประโยชน์

“...รู้สึกดีใจแล้วก็ภูมิใจมากค่ะ ดีใจที่เราได้เห็นโครงการพระราชดำริของในหลวงของเราแล้วก็เป็นประโยชน์สูงสุดให้แก่เกษตรกรบ้านโนนเชียงบัง ประโยชน์สูงสุดก็คือการทำนา แล้วก็มีหน่วยงานทางราชการเอาปลาเอากุ้งมาให้เราแล้วก็ทางผู้ใหญ่บ้านก็ได้มีการประชุมประชาคมสงวนพันธุ์ปลาตั้งคณะกรรมการอยู่แล้ว แล้วก็ดีใจที่ได้บริจาคที่ดินเพื่อโครงการพระราชดำริของในหลวงด้วยค่ะ...”

นางสมใจ ลดารงค์ เกษตรกรบ้านโนนเชียงบัง ตำบลผักแว่น อำเภอจังหาร
จังหวัดร้อยเอ็ด ได้กล่าวแทนความรู้สึกของราษฎรในตำบลผักแว่น

ก่อนทำ

หลังทำ

โครงการขุดลอกแก้มลิงกุดเชียงบังพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลผักแว่น อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ถือกำเนิดขึ้นจากน้ำพระราชหฤทัยอันเมตตาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชน ภายใต้การร่วมแรงร่วมใจกันของหน่วยงานต่าง ๆ และหนึ่งในพลังที่สำคัญยิ่งคือความตั้งใจของชาวบ้านที่จะต่อยอดประโยชน์จากการพัฒนาแก้มลิงดังกล่าว ไปเป็นอาชีพในด้านอื่น ๆ เพื่อเสริมความยั่งยืนทีละขั้น อาทิ การสงวนพันธุ์ปลาเพื่อการประมง ด้วยความเข้มแข็งของชุมชนบ้านโนนเชียงบัง ร่วมกับศักยภาพใหม่ของแก้มลิงกุดเชียงบัง จะสามารถเปลี่ยนอุทกภัยและภัยแล้งเดิม ๆ ที่เกิดขึ้นทุกปี ไปสู่การสานประโยชน์อเนกอนันต์จากริมฝั่งลำน้ำชีในอำเภอจังหารไปอีกยาวนาน

พระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์
ในพระบรมราชจักรีวงศ์กับการพัฒนาประเทศ

“...พระมหากรุณาธิคุณ นั้น หมายถึง ความเอาใจใส่ ความเมตตา ความช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล ให้กำลังใจ กำลังทรัพย์ กำลังความคิด ทั้งหมดเรียกว่า พระมหากรุณาธิคุณ ภาษาอังกฤษเรียกว่า Mercy คำว่า ***สถาบันพระมหากษัตริย์*** ไม่ได้แสดงถึงรัชกาลใดรัชกาลหนึ่ง พระองค์ใดพระองค์หนึ่ง แต่หมายถึงการมีสถานภาพเป็นประมุข เป็นผู้นำ นั่นก็คือพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ทุกรัชกาล คำว่า ***พระบรมราชจักรีวงศ์*** หมายความถึง ราชวงศ์นี้ ซึ่งสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๓๒๕ นับมาถึงบัดนี้ก็ ๒๓๘ ปี ตั้งแต่รัชกาลที่ ๑-๙ จนถึงรัชกาลที่ ๑๐ ซึ่งเป็นราชวงศ์ใหม่ที่เกิดขึ้นเมื่อ ๒๐๐ กว่าปีแล้ว ก่อนหน้านี้เราก็มีสถาบันพระมหากษัตริย์ แต่เป็นพระราชวงศ์อื่น คำว่าราชวงศ์นั้น ภาษาอังกฤษเรียกว่า Dynasty แต่ถ้าเรียกแบบอังกฤษเรียกว่า House ที่แปลว่าบ้าน ราชวงศ์จักรี ฝรั่งเรียก House of Chakri ถ้าเรียกแบบยุโรป Chakri Dynasty ก็คำเดียวกัน

ส่วนคำว่า **การพัฒนาประเทศ** คำว่า พัฒนาหรือวัฒนา แปลว่า ทำให้เจริญ แต่อีกนัยหนึ่งท่านพุทธทาสเคยกล่าวไว้ว่า วฑฺฒโน คือ วัฒนา คือ พัฒนา แปลว่า รก รกที่แปลว่ารุงรัง เพราะว่าพัฒนาแปลว่า ทำให้มันมากขึ้น ที่ทำให้มันมากขึ้น ถ้ามากในทางดีก็คือเจริญ มากในทางไม่ดีก็คือรก ดังนั้น เมื่อจะพัฒนาก็ต้องเข้าใจว่าจะต้องมีธรรมะกำกับ ต้องมีสติ ปัญญา เครื่องเหนี่ยวรั้งควบคุม ถ้าปล่อยไปเรื่อยไม่ดูไม่สนใจไม่ควบคุม จะรกในที่สุด

ส่วนหนึ่งจากคำบรรยายของ
นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี
เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓
ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรนักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ รุ่นที่ ๙ สำนักงาน กปร.

จากส่วนหนึ่งของคำบรรยายในหัวข้อ “พระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์กับการพัฒนาประเทศ” ที่นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ได้ให้เกียรติมาบรรยายให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรนักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ รุ่นที่ ๙ สำนักงาน กปร. ซึ่งท่านได้บรรยายถึงความเป็นมาของประเทศไทย ตั้งแต่สมัยราชวงศ์อู่ทอง ราชวงศ์สุวรรณภูมิ ราชวงศ์สุโขทัยหรือราชวงศ์พระร่วง ราชวงศ์ปราสาททอง และราชวงศ์บ้านพลูหลวง จนกระทั่งราชวงศ์จักรี ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี ๒๓๒๕ จนถึงปัจจุบัน และศาสตร์ของพระราชาในการพัฒนาและการแก้ปัญหาของบ้านเมืองในขณะนั้น

คณะบรรณาธิการ เห็นว่าคำบรรยายของท่าน มีทั้งความสนุกสอดแทรกความรู้และร้อยเรียงเป็นเรื่องราวได้อย่างน่าสนใจ จึงขอหยิบยกคำบรรยายมาลงในวารสารฯ ทั้งนี้ เพื่อความครบถ้วน และยังคงความสนุก ความน่าสนใจของเนื้อหามามอบให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งจะขอเริ่มตั้งแต่ราชวงศ์จักรี

...ผมได้เล่าไปแล้วว่าราชวงศ์จักรี ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี ๒๓๒๕ รัชกาลที่ ๑ ครองราชย์ ๒๗ ปี รัชกาลที่ ๒ ครองราชสมบัติ ๑๕ ปี รัชกาลที่ ๓ ครองราชย์ ๒๗ ปี รัชกาลที่ ๔ ครองราชย์ ๑๗ ปี รัชกาลที่ ๕ ครองราชย์๔๒ปีรัชกาลที่๖ครองราชย์ ๑๕ ปี รัชกาลที่ ๗ ครองราชย์ ๙ ปี รัชกาลที่ ๘ ครองราชย์ ๑๒ ปี แต่ประทับประเทศไทยแค่ ๑ ปี อีก ๑๑ ปี ประทับอยู่ที่สวิตเซอร์แลนด์ รัชกาลที่ ๙ ครองราชย์ ๗๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๔๘๙ - ๒๕๕๙ ทั้งหมดแปลว่าพระบรมราชจักรีวงศ์ได้สถิตสถาพรมาจนถึงบัดนี้ประมาณ ๒๓๘ ปี ในแต่ละรัชกาลมีพระราชภาระในการพัฒนาประเทศทั้งนั้น แต่พัฒนาไม่เหมือนกัน จุดประสงค์ของการพัฒนาก็ต่างกัน วิธีก็ต่างกัน เพราะปัญหาบ้านเมืองไม่เหมือนกัน

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ พระสังฆราชในรัชกาลที่ ๕ ท่านเป็นคนหลายรัชกาล เป็นเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศ ท่านรับสั่งและเป็นสิ่งที่จารึกเป็นประวัติศาสตร์ว่า สมัยรัชกาลที่ ๑ ใครเป็นนักรบก็จะเป็นคนโปรด สมัยรัชกาลที่ ๒ ใครเป็นกวีก็จะเป็นคนโปรด สมัยรัชกาลที่ ๓ ใครสร้างวัดเป็นคนโปรด ใครเป็นกวีไม่โปรด สุนทรภู่จึงตกต่ำ แต่ใครสร้างวัดโปรด สมัยรัชกาลที่ ๔ ใครสร้างวัดก็ไม่ใช่เป็นคนโปรด ใครรบเก่งก็ไม่เป็นคนโปรด เพราะปัญหาบ้านเมืองไม่ได้ต้องการคนแบบนั้นแล้ว แต่ใครพูดภาษาอังกฤษได้ ใครรู้วิทยาการของฝรั่งจะเป็นคนโปรด มาถึงแผ่นดินนี้ คือแผ่นดินรัชกาลที่ ๕ เพราะท่านกล่าวในสมัยรัชกาลที่ ๕ ใครที่ทำให้บ้านเมืองเจริญ มีสติปัญญาคิดอ่านทำอะไรให้บ้านเมืองเจริญโปรดทั้งนั้น นี่เป็นการตอบคำถามที่ดีที่สุด ไฮไลต์ของแต่ละรัชกาลอยู่ตรงไหน แล้วการพัฒนาของพระเจ้าแผ่นดินเน้นไปที่ตรงไหน เสียดายเพราะท่านจบแค่รัชกาลที่ ๕ เพราะท่านมรณภาพ เราต้องมาคิดเองว่ารัชกาลที่ ๖ - ๑๐ คนอย่างไรเป็นคนที่โปรด ซึ่งก็ตอบได้ไม่ยาก สมัยรัชกาลที่ ๑ - ๓ สามรัชกาลแรก เกาะกลุ่มกัน เพราะเป็นยุคที่กำลังสร้างบ้านเมือง อย่าลืมว่าพม่าเผากรุงศรีอยุธยา อย่าลืมว่าพระเจ้าตากสินทรงหนีจากกรุงศรีอยุธยามาที่กรุงธนบุรีมาสร้างเมืองที่นี่ เริ่มจากศูนย์เพราะว่ากรุงธนบุรีไม่ได้เป็นสภาพเมืองใหญ่ ดังนั้น สามรัชกาลแรก จึงพัฒนาโดยมีวัตถุประสงค์ตอบโจทย์คือสร้างบ้านเมืองใหม่ให้มั่นคงถาวร ประชาชนอยู่ได้ และเรียกขวัญกำลังใจสร้างบ้านเมืองใหม่จากศูนย์ให้คนอยู่ได้ กวีถึงได้แต่งสมัยนั้นว่า อยุธยายศล่มแล้ว ลอยสวรรค์ ลงฤๅ คืออยุธยาล่มแล้ว โผล่ขึ้นมาใหม่เป็นกรุงเทพเหมือนกับลอยขึ้นมาใหม่ นั่นคือสิ่งที่รัชกาลที่ ๑ - ๓ ทรงตั้งพระราชหฤทัย เพราะท่านทรงเป็นคนอยุธยา รัชกาลที่ ๑ การที่ท่านจะทรงปกครองกรุงเทพ คนที่อยู่กับท่านในบ้านเมืองนี้คือชาวอยุธยาทั้งนั้น แล้วขวัญเสียจากพม่าเผาอยุธยา หนีตายมาจากอยุธยา เพราะคนอยุธยาคือ ๑ ใน ๓ ที่พม่ากวาดต้อนไปเป็นเชลย อีก ๑ ใน ๓ ตาย อีก ๑ ใน ๓ หนีตามพระเจ้าตากสินลงมา แล้วบัดนี้หนีตามพระพุทธยอดฟ้าฯ ข้ามมาฝั่งกรุงเทพสร้างเมือง เพราะฉะนั้นก็เห็นกันอยู่ทั้งนั้นว่าเป็นคนอยุธยา พระองค์ท่านทรงต้องการให้คนเหล่านี้รู้สึกเหมือนกับอยู่อยุธยา ที่อยุธยามีวัดชื่อวัดตองปุ ก็โปรดให้สร้างวัดตองปุขึ้น คือวัดชนะสงคราม อยุธยามีทุ่งพระเมรุ ก็ทรงสร้างทุ่งพระเมรุก็คือสนามหลวง อยุธยามีคลองมหานาค เอาไว้เล่นสักวากันหน้าน้ำก็ทรงให้ขุดคลองตั้งชื่อว่าคลองมหานาค อยุธยามีวัด มีพระใหญ่

วัดพนัญเชิง ก็โปรดให้เชิญพระองค์ใหญ่ใหญ่ที่สุดที่จะหาได้ในเวลานั้นจากสุโขทัยลงมา เอาขึ้นเรือขึ้นแพมาแห่มาตามแม่น้ำเจ้าพระยา แล้วเอาไปไว้ที่วัดสุทัศน์ก็คือพระศรีศากยมุนี ตอนที่เอาพระศรีศากยมุนีลงแพ ต้องมาขึ้นตรงหน้าวัง ตรงนั้นเรียกว่าท่าช้าง เพราะเอาไว้สำหรับให้ช้างไว้เล่นน้ำ มีกำแพง มีประตู พอพระมาถึงพระลอดกำแพงไม่ได้ กำแพงเล็กไปโปรดให้รื้อกำแพงทั้งหมด หลีกทางให้พระ แล้วให้เปลี่ยนชื่อจากท่าช้างเป็นท่าพระจนถึงทุกวันนี้ พระนั้นก็คือพระศรีศากยมุนี แล้วก็เชิญขึ้นแพลากไปไว้ที่วัดสุทัศน์ พระพุทธยอดฟ้าฯ ทรงมีความศรัทธานุ่งขาวห่มขาวถอดรองเท้าเดินตามพระศรีศากยมุนี ขณะนั้นพระชนมายุ ๗๐ พรรษา จนกระทั่งถึงวัดเชิญพระขึ้นตั้งบนฐานทรงกราบแล้วรับสั่งว่า เป็นอันสิ้นธุระเพียงนี้ คือชีวิตนี้ตายก็ไม่ห่วงแล้ว ได้พระองค์ใหญ่มา เพราะเป็นธรรมเนียมมาตลอดเหมือนกับที่เราถามทำไมตอนบรมราชาภิเษกรัชกาลที่ ๑๐ ต้องไปเสกน้ำที่วัดสุทัศน์หน้าพระศรีศากยมุนี นั่นเป็นสิ่งที่ราชวงศ์จักรีต้องทำอย่างนั้นทุกรัชกาล ถือว่าเป็นพระพุทธรูปคู่บารมีพระเจ้าแผ่นดินราชวงศ์จักรี รัชกาลที่ ๑ พระองค์ท่านจึงทรงพัฒนาประเทศในความหมายก็คือสร้างวัด สร้างวัง ค่าย ประตู หอรบ อุปกรณ์ไม่มีไม่เป็นไร ไปเอาอิฐ เอาไม้จากอยุธยามาสร้างขึ้น เริ่มต้นสร้างวังต่อมาสร้างวัดคือวัดพระแก้ว ต่อมาก็สร้างวัดอื่น ๆ ขณะเดียวกันก็ต้องรบไปด้วย การพัฒนาตอนนั้นเป็นการพัฒนาก็สมกับที่กรมพระยาปวเรศฯ ท่านบอกว่า แผ่นดินรัชกาลที่ ๑ ใครรบเก่งเป็นคนโปรดเพราะรบตลอดเดี๋ยวพม่าพระเจ้าปดุงยกทัพมาศึก ๙ ทัพ พอทรงว่างจากการศึกก็ทรงสร้างวัด วังมีพระราชปรารภรัชกาลที่ ๑ ที่ทรงพระราชนิพนธ์ด้วยพระองค์เอง ตอนพระองค์ท่านเสด็จยกทัพไปรบกับพม่าที่เมืองกาญจนบุรี ที่เรียกว่านิราศท่าดินแดง ***“ตั้งใจจะอุปถัมภกยอยกพระพุทธศาสนา จะป้องกันขอบขัณฑสีมา รักษาประชาชนและมนตรี”*** นี่คือเป้าหมายการพัฒนาของพระองค์ท่าน ทรงต้องการที่จะสร้างเมืองให้ได้ ฟื้นขึ้นมาให้ได้ ให้คนมีขวัญกำลังใจ วิธีที่ทำให้คนมีขวัญกำลังใจคือให้มีอะไรในกรุงเทพเหมือนกับที่อยุธยามี แล้วพระองค์ท่านก็ทรงทำได้สำเร็จ พอข้าศึกสงบเบาลงก็ทรงมาฟื้นฟูสภาพจิตใจ พระสงฆ์พระองค์ท่านก็จับสึกหมดเพราะว่าเป็นพวกปลอมมาบวชทั้งนั้น พระพวกนี้คือพระที่หนีทหาร เพราะฉะนั้นวิธีการคือ เอาพระทั้งหมดมาสอบความรู้ ตั้งกรรมการสอบความรู้ทรงลงไปเป็นกรรมการเอง ถ้าตอบได้ก็ให้เป็นพระต่อไป ถ้าสอบตกแจกผ้าขาวแล้วให้ไปสึก การสอบนี้เรียกว่าการสอบไล่ แล้วก็ใช้มาจนถึงทุกวันนี้ สอบตกไล่ออก สอบได้ไล่ขึ้น ไล่ก็คือสึก

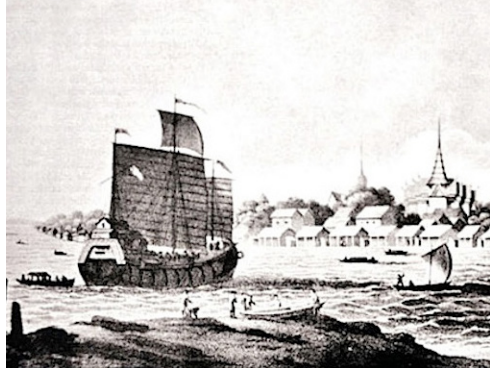

เป็นคำที่ใช้ตลอดมา แล้วพระองค์ท่านออกกฎหมายเรียกว่ากฎพระสงฆ์ ห้ามพระปฏิบัติอย่างนั้นอย่างนี้ ใครทำไม่ได้จับสึกหมด ที่สำคัญยิ่งใหญ่มากคือพระองค์ท่านทรงพัฒนาอะไรรู้ไหม พระองค์ท่านทรงทำสังคายนา ๓ เดือนที่วัดมหาธาตุ เสด็จฯ เองทุกวัน ตอนเช้าทรงให้พระอนุชาของพระองค์เสด็จฯ คือกรมพระราชวังบวรฯ ตอนเย็นพระองค์ท่านเสด็จไปถวายน้ำปานะ พระก็ประชุมกันสังคายนารับสั่งดีมากเลย พระไตรปิฎกฟั่นเฟือนให้ชำระใหม่ ดังตัวอย่างคดีอำแดงป้อมเป็นคดีสำคัญที่ทำให้เกิดการปฏิรูปกฎหมาย พระองค์ท่านมีรับสั่งว่าพระไตรปิฎกอยู่ไปนาน ๆ วิปริตฟั่นเฟือนยังต้องสังคายนาฉันใด กฎหมายนาน ๆ ทิ้งไว้วิปริต เราก็ต้องชำระใหม่ฉันนั้น จึงโปรดให้ตั้งกรรมการ ๑๑ คน ไปตรวจชำระกฎหมายแล้วคัดลอกเขียนในใบลาน ๓ เล่ม แล้วติดตราสามดวงไว้ตรงหน้าปก เวลาตัดสินคดีต้องนำเอามาวางให้ทุกคนไปดู ถ้าไม่เห็นตราสามดวงบนหน้าปก อย่าเชื่อเป็น

ฉบับปลอม เรียกว่ากฎหมายตราสามดวง ดวงหนึ่งคือราชสีห์ อีกดวงคือคชสีห์ อีกดวงหนึ่งคือบัวแก้ว กฎหมายสามดวงแล้วก็ใช้กฎหมายนี้ตลอดมา นี่คือฝีมือรัชกาลที่ ๑

พอถึง**รัชกาลที่ ๒** ตรงนี้เกือบจะไม่ได้รบแล้ว ตั้งแต่สงคราม ๙ ทัพครั้งนั้น เพราะฉะนั้นบ้านเมือง ๑๕ ปี รัชกาลที่ ๒ สงบเงียบ พระองค์ท่านก็กลับมาฟื้นเรียกขวัญกำลังใจคนเราเมื่อเครียด ๆ ทำอะไร ดูละครทีวี สมัยรัชกาลที่ ๒ ไม่มีละคร ก็ทรงสร้างโรงละครให้คนเล่นคนดู เพราะฉะนั้นกวีมีงานทำ พระองค์ท่านก็ทรงเป็นกวี ทรงแกะสลักบานประตูวัดสุทัศน์ ปั้นพระประธานวัดอรุณ สังข์ทองขุนช้างขุนแผน อิเหนา รามเกียรติ์ ใครแต่งกลอน เป็นกวีโปรดหมด เพลงพระองค์ท่านก็ทรงพระราชนิพนธ์เพลงสรรเสริญเพลงแรกของไทยรัชกาลที่ ๒ ทรงเป็นผู้แต่ง พระองค์ท่านบรรทมหลับไป ทรงพระสุบินว่ามีเพลงเทวดามาเล่น รีบสะดุ้งตื่นกลางดึก เอาซอมาแล้วก็สีรุ่งเช้าทรงสอนให้คนสีตามตั้งชื่อเพลงว่า บุหลันลอยเลื่อน เมื่อมาถึงรัชกาลที่ ๔ เราใช้ทำนองเพลงบุหลันลอยเลื่อนเป็นเพลงสรรเสริญพระบารมี แล้วใส่เนื้อเพลงเข้าไปใช้มาจนถึงรัชกาลที่ ๕ พอถึงสมัยรัชกาลที่ ๖ เปลี่ยนไปใช้เพลงสรรเสริญพระบารมีอื่น แต่เพลงบุหลันลอยเลื่อนรัชกาลที่ ๖ ยังใช้อยู่ และเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นสรรเสริญเสือป่า เป็นเพลงที่ใช้บรรเลงเมื่อเคลื่อนขบวนพระบรมศพรัชกาลที่ ๙ ไปยังท้องสนามหลวง และตอนที่ยาตราออกจากพระบรมมหาราชวัง ถ้าจำได้เขาเล่นเพลงสรรเสริญพระจันทร์หรือเพลงสรรเสริญเสือป่า ซึ่งเป็นเพลงพระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒ นี่คือฝีมือรัชกาลที่ ๒

พอขึ้นถึง**รัชกาลที่ ๓** การรบก็น้อยลงไปอีก แต่รัชกาลที่ ๓ ไม่ทรงโปรดเรื่องกวี ไม่ชอบดูโขน ละคร ในการครองราชย์ ๒๗ ปี พระองค์ท่านเสด็จฯ ออกจากวังเพียงเพื่อไปทอดกฐิน พระองค์ท่านไม่เคยไปทำอย่างอื่นเลย หมดเทศกาลกฐิน พระองค์ท่านก็อยู่แต่ในวัง ไม่ดูโขน ละคร หนัง พระองค์ท่านทรงทำอยู่ ๒ อย่าง คือสร้างวัดและค้าขาย การพัฒนาของรัชกาลที่ ๓ ต้องการตอบโจทย์คือ **ต้องการฟื้นศีลธรรมของคนกับฟื้นเศรษฐกิจของประเทศ** ทรงมองการณ์ไกลไว้ข้างหน้าว่า ต่อไปข้างหน้าไหนพระพุทธศาสนาจะเสื่อมโทรม คนจะศีลธรรมต่ำ เงินทองจะหมด เพราะฉะนั้นก่อนสวรรคตจึงทรงเรียกขุนนางมาสั่ง “การณ์ต่อไปข้างหน้าข้าศึกทางฝ่ายพม่าเห็นจะไม่มีอีกแล้ว เห็นก็แต่ฝรั่งจึงคิดอ่านเรียนตามเขาไป แต่อย่าหลงเชื่อเขาไปเสียหมด” นี่คือวิสัยทัศน์ แล้วการพัฒนารัชกาลที่ ๓ ทรงใช้หลักนี้ กวีคนหนึ่งจึงได้แต่งขึ้นในรัชกาลที่ ๓ ว่า “ทูลเรื่องอื่นไม่ได้ชื่นเหมือนเรื่องวัด เฝ้าแต่ตรัสถามไถ่เพียงไต่ถาม” คือใครจะไปทูลท่านเรื่องอะไรก็ตาม วิธีการเอาใจคือเริ่มต้นให้

เล่าเรื่องวัดก่อน จนกระทั่งท่านคล้อยตามจะขออะไรก็ขอ เพราะพระองค์ท่านชอบเหลือเกินเรื่องวัด คือ**รัชกาลที่ ๓ ถือว่ายอดเยี่ยมมากในการพัฒนาวัด พัฒนาจิตใจ พัฒนาศีลธรรม** การพัฒนาของพระองค์ท่านอย่าไปคิดว่าท่านคลั่งไคล้ หลงศาสนาไม่ใช่ อานิสงส์ของการสร้างวัดของรัชกาลที่ ๓ ทรงมีแผนทั้งนั้น พระองค์ท่านเรียกทรัพย์จากคนมีอันจะกินมาทำ ได้ศิลปะ ได้วัด ได้สืบพระศาสนา ได้แหล่งท่องเที่ยว ที่ถือว่าสำคัญคือการพัฒนาที่ยิ่งใหญ่ คำว่าสร้างวัดแปลว่าอะไร ก็ต้องมีคนมาสร้าง เกิดแรงงานขึ้น แรงงานพวกนี้ต้องจ้าง คนก็มีงานทำ สมัยก่อนเขาจ้างคนมารบ สมัยท่านไม่มีคนรบแล้ว พระองค์ท่านก็ทรงจ้างมาสร้างวัด พอวัดเสร็จทรงจ้างมาขุดคลอง รัชกาลที่ ๓ มีรับสั่งให้ขุดคลองแสนแสบ ๗๐ กิโลเมตรจากกรุงเทพถึงฉะเชิงเทรา แล้วรับสั่งไพเราะเหลือเกินว่า ที่สร้างคลองนั้นนัยที่ ๑ จะได้เป็นทางหนีศึกได้ นัยที่ ๒ ถ้าศึกไม่มาที่ดินสองฝั่งคลองก็จะเจริญรุ่งเรือง คลองผ่านไปถึงไหนน้ำไปถึงนั่น นาก็สามารถทำได้ บ้านเมืองจะได้เกิด ชุมชนจะได้มีจริงอย่างที่พระองค์ท่านรับสั่งมาทั้งหมด คลองผ่านไปตรงไหนเป็นอำเภอหมด

พอขึ้นสมัย**รัชกาลที่ ๔** ต้องพัฒนาในแบบที่ว่าทำอย่างไรให้ฝรั่งเป็นใจ ทำอย่างไรให้ฝรั่งรู้สึกไม่ป่าเถื่อน ทำอย่างไรให้ฝรั่งนับถือเรา วิธีคิดของรัชกาลที่ ๔ ตกถึงพระราชโอรสของพระองค์ท่านคือรัชกาลที่ ๕ คือให้บ้านเมืองเป็นปึกแผ่นเจริญรุ่งเรือง ให้ฝรั่งดูถูกเหยียดหยามไม่ได้ รัชกาลที่ ๔ จึงทรงต้องเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อที่พระองค์ท่านจะได้พูดภาษาอังกฤษโดยไม่ผ่านล่าม รัชกาลที่ ๔ มีพระราชหัตถเลขาไปถึงควีนวิกตอเรีย ถึงประธานาธิบดีอเมริกา ทรงส่งช้างไปช่วยลินคอล์นไปกลางทางช้างตายหมด แต่เพราะต้องการแสดงความมีน้ำใจ พระองค์ท่านยอมถ่ายรูปเพื่อเอาพระบรมฉายาลักษณ์ส่งไปถวายควีนวิกตอเรียของอังกฤษให้รู้ว่าหน้าตาพระองค์ท่านเป็นอย่างไร โดยที่รับสั่งว่า

วิสุสาสปรมา ญาติ ความคุ้นเคยเป็นญาติอย่างยิ่ง รัชกาลที่ ๔ ทรงคิดเครื่องราชอิสริยาภรณ์ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เพื่อส่งให้ถวายพระเจ้านโปเลียนฝรั่งเศส ให้รู้ว่าประเทศไทยก็มีเหรียญ มีตรา มียศ มีอะไรที่หรูหรา เขาจะได้เกรงใจ พระองค์ท่านเป็นพระเจ้าแผ่นดินองค์แรกที่จ้างแหม่มมาสอนภาษาอังกฤษให้พระราชโอรสพระราชธิดา จ้างหมอฝรั่งมารักษาพระองค์ท่าน พระราชโอรสพระราชธิดา และประชาชน ประชาชนก็ไปหาหมอบรัดเลย์ หมอบรัดเลย์ ก็มาตั้งคลินิก คือพระองค์ท่านทรงพัฒนาทั้งจิตใจ วัตถุ ศิลปะ วิทยาการความรู้ และยกระดับประเทศขึ้นและใช้วิธีการทูต

นับตั้งแต่ รัชกาลที่ ๑-๔ ที่เล่ามาตั้งแต่ต้น เป็นการปฏิบัติภารกิจของพระมหากษัตริย์ทั่ว ๆ ไป เราอาจจะอนุโลมเป็นการพัฒนาแต่ยังไม่ใช่คำว่า Develop อย่างที่ฝรั่งเรียกกัน พอถึง**รัชกาลที่ ๕** คำว่า Development คือสิ่งที่รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงทำ แล้วฝรั่งยอมรับ เพราะว่าเป็นการทำให้บ้านเมืองเจริญขึ้นในทางวัตถุ ฝรั่งเวลาพูดถึง Development จะนึกถึงวัตถุ ของเรารัชกาลที่ ๑-๔ เป็นไปในทางจิตใจมากกว่า วัตถุอาจจะน้อย มีการรบกันอยู่และประเทศยังจนอยู่ ความรู้ก็ยังไม่มีพอ จะได้วัตถุทางช่างฝีมือศิลปะ หัตถกรรม ไม่สามารถไปสร้างอะไรที่เป็นวัตถุในแบบฝรั่งได้ แต่สมัยรัชกาลที่ ๕ สภาพในประเทศก็ช่วย สภาพต่างประเทศ สิ่งแวดล้อมก็ช่วย จึงเอื้อตาม การพัฒนาในความหมายของฝรั่ง สภาพแวดล้อมต่างประเทศคืออะไรที่ช่วยมาก คำตอบก็คือในโลกมีการปฏิวัติอุตสาหกรรม Industrial Revolution ไฟฟ้าก็เริ่มมี โรงงานก็มีเครื่องจักรก็มี เหล่านี้เป็นความเจริญทางวัตถุที่เอื้อต่อการพัฒนารัชกาลที่ ๕ จึงทรงเอามาประยุกต์ใช้สร้างความเจริญให้เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ เราถึงมีรถไฟ ถนน วิทยุ เราถึงมีสิ่งที่เรียกว่า ปฏิรูป ซึ่งรัชกาลที่ ๕ ทรงไม่รู้จักคำว่าปฏิรูป แต่รัชกาลที่ ๕ ทรงใช้คำว่า Reform ก็แปลว่าปฏิรูป ขณะนั้นยังไม่รู้จะเรียกอะไร เราเรียกว่า Reform รัชกาลที่ ๕ ทรงเป็นคนแรกที่ใช้คำว่า Reform ในประเทศไทย มีอยู่วันหนึ่งพระองค์ท่านรับสั่งว่า ความต้องการอย่างใหญ่ในบ้านเมืองเรานี้คือการทำ Government Reform ถ้ายัง Reform Government ไม่ได้ ก็อย่าหวังว่าจะ Reform อย่างอื่นได้

รัชกาลที่ ๕ ทรงพัฒนาด้านวัตถุอย่างมากและทุกด้าน สิ่งที่เห็นในเวลานี้ ถ้าไม่ได้เป็นสิ่งที่รัชกาลที่ ๕ ทรงสร้าง ก็เกิดจากรัชกาลที่ ๕ เริ่มแล้วมีการต่อยอดทั้งนั้น สมัยรัชกาลที่ ๕ มีทางรถไฟเป็นครั้งแรก รัชกาลที่ ๖-๗ มาต่ออีกนิดหนึ่ง เชื่อไหมว่าระยะทางรถไฟที่รัชกาลที่ ๖-๘ และรัชกาลที่ ๙ ตอนต้นขยายรถไฟออกไปรวมกันทั้งหมดไม่เท่ากับทางรถไฟที่สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๕ ถนนมองไปราชดำเนิน ศาล รัชกาลที่ ๕ ก็ทรงสร้าง เพราะความเจริญมาเยอะ การพัฒนามีมามาก เลิกทาสเราก็รู้อยู่แล้ว ถามว่าการที่รัชกาลที่ ๕ ทำอะไรได้เยอะ พระองค์ทรงใช้หลักอะไร อะไรคือศาสตร์พระราชาของรัชกาลที่ ๕ ศาสตร์พระราชาของรัชกาลที่ ๕ คือ

“จักขุมา” เป็นภาษาบาลีแปลว่าสายตาที่กว้างไกล ก็คือ Vision (วิสัยทัศน์) รัชกาลที่ ๕ ทรงสอนใครก็จะต้องมีจักขุมา คือมองการณ์ไกลว่าทำอันนี้แล้วจะเกิดอะไร ได้อะไรแล้วถ้าบั้นปลายไม่ได้อะไรอย่าไปทำเลย หรือทำตรงนี้แล้วจะได้อันนี้ แต่ระยะยาวจะเดือดร้อนก็อย่าไปทำเลย

คือมองอะไรให้ไกลไว้ รัชกาลที่ ๕ ทรงมีจักขุมา พระองค์มองการณ์ไกลไปตลอดเลยว่าทำแบบนี้จะเกิดอะไรต่อไป ฝรั่งจะคิดจะว่าอะไร เพราะฉะนั้นรัชกาลที่ ๕ ถึงได้เสด็จฯ ไปต่างประเทศ เป็นพระเจ้าแผ่นดินพระองค์แรกที่เสด็จฯ ไปต่างประเทศ เป็นพระเจ้าแผ่นดินเอเชียพระองค์เดียวที่พูดภาษาอังกฤษได้ เมื่อเวลาไปเมืองนอกที่ไม่ต้องใช้ล่าม เสด็จประพาสยุโรป ๒ ครั้ง เสด็จประพาสอินเดีย ชวา สิงคโปร์ และพระองค์ท่านเห็นอะไรเยอะแล้วเก็บมาใช้ในเมืองไทย เช่น พระองค์ทรงไปเห็นข้าราชการอินเดียแต่งเครื่องแบบไปทำงานใส่ชุดสีกากี พระองค์ท่านก็ทรงเอาสีกากีมาใช้เป็นยูนิฟอร์มราชการเมืองไทย นี้คือจักขุมา

“เวลา” รัชกาลที่ ๕ ครองราชย์ ๔๒ ปี พระองค์ท่านรู้ว่าต้องทำอะไรก่อนหลัง และรู้ว่าทำอะไรไปผิดสามารถแก้ไขแล้วเริ่มใหม่ได้ เพราะฉะนั้นพระองค์ท่านจึงพอพระราชหฤทัยที่จะทดลอง ทรงเป็นราชาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ พระชนมายุ ๑๕ ปี ทรงทำหลายอย่างเพื่อเป็นการทดลอง และหลายอย่างที่ผิด พระองค์ท่านทรงเลิกแล้วแก้ไขใหม่ ทรงทำได้ต่อเนื่อง พระองค์ท่านเริ่มเลิกทาสตั้งแต่ปีแรกที่พระองค์ท่านทรงเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ทาสคนสุดท้ายหมดจากเมืองไทยปีสุดท้ายของรัชกาลคืออีก ๔๒ ปี

พระองค์ท่านทรงมีจักขุมา มีเวลา นี่คือศาสตร์พระราชา คือวางแผนอะไรก่อน-หลัง และเพราะพระองค์ท่านมีเวลาจึงฉลาดคิดจะเปลี่ยนอะไร พระองค์ท่านไม่เคยลุกขึ้นเปลี่ยนเลย พระองค์ท่านจะรับสั่งให้คนฟัง อธิบายให้คนเชื่อ อีกสักพักทดลองทำนำร่องและจึงขยาย เลิกทาสพระองค์ท่านก็ไม่ได้เลิกทีเดียว พระองค์เริ่มต้นว่าพระองค์

ทรงพระราชสมภพปีนี้ ใครเกิดปีเดียวกับพระองค์ท่านให้หลุดก่อนจากความเป็นทาส ปีอื่นรอไปก่อน ทดลองดูว่าคนเขาว่าอย่างไร ก็ไม่ว่าอะไร ปีต่อไปพระองค์ท่านก็ขยับไปทีละขั้น จนกระทั่งสุดท้ายทุกคนหลุดจากความเป็นทาส แม้กระทั่งการตั้งกระทรวง พระองค์ท่านไม่ได้ทรงตั้งทีเดียว ๑๒ กระทรวง พระองค์ท่านค่อย ๆ เริ่มทีละนิดทีละหน่อย พอถึงเวลาพระองค์ท่านทรงยกเลิกหมดจตุสดมภ์ เวียง วัง คลัง นา แล้วก็เกิดกระทรวงขึ้น ๑๒ กระทรวงพร้อมกัน นี่คือเวลา

“เสนา” คือตัวช่วย โชคดีที่รัชกาลที่ ๕ ทรงมีตัวช่วยเยอะ พระองค์ท่านทรงมีพี่น้อง ๘๔ พระองค์ มีพระราชโอรสพระราชธิดา ๗๗ พระองค์ ที่เป็นผู้ชาย ทรงส่งไปเรียนเมืองนอกหมด แล้วให้เรียนคนละอย่างที่จะกลับมาเป็นประโยชน์กับประเทศ ใครถนัดด้านไหนมีหัวด้านไหนไปเรียนทางนั้น คนนี้มีหัวทางทหารไปเรียนทหารบก คนนี้ทหารเรือ คนนี้มีหัวกฎหมายไปเรียนกฎหมาย คนนั้นมีหัวทางหมอไปเรียนแพทย์ คนนี้มีหัวทางช่างไปเรียนช่าง กลับมาช่วยงานพระองค์หมดเลย นี่คือเสนา รัชกาลที่ ๕ ทรงคิดจะปฏิรูปทหารบก พระองค์ท่านก็ได้พระราชโอรส กรมพระนครสวรรค์วรพินิต พระองค์ท่านจะปฏิรูปทหารเรือ มีพระราชโอรสอีกคนคือกรมหลวงชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ ไปทำทหารเรือ เมืองไทยอีกหน่อยจะต้องมีเครื่องบิน พระองค์ท่านทรงส่งลูกไปเรียนรัสเซีย คือกรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ บิดากองทัพอากาศ พระองค์ท่านจะปฏิรูปการปกครอง มองไม่เห็นพระราชโอรสสักคนที่มีหัวทางด้านนี้ แต่มีพระอนุชากรมพระยาดำรงราชานุภาพ เป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยพระองค์แรก พระองค์ท่านจะปฏิรูปการทูต พระราชโอรสท่านไม่มีหัวทางนี้ เจริญพรรษาไม่ทัน พระองค์ท่านมีพระอนุชา กรมพระยาเทวาวงศ์วโรปการ เป็นเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ จะปฏิรูปการค้าได้ พระราชโอรสของพระองค์ท่าน กรมพระจันทบุรีนฤนาถ ต้นสกุลกิติยากร พระองค์ท่านจะปฏิรูปด้านศิลปะวัฒนธรรม คนแบบนี้หาคนมีฝีมือยาก แต่มีพระอนุชาที่มีฝีมือ คือ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงออกแบบวัดเบญจมบพิตร พระองค์ท่านทรงพึ่งพาคนเหล่านี้ในการพัฒนาประเทศ นี่คือเสนา จนกระทั่งพระองค์ท่านจะทรงปฏิรูปศาสนา หมดปัญญาหาคนช่วย ยังอุตส่าห์มีพระอนุชาบวชเป็นพระ จึงทรงตั้งพระองค์เป็นเจ้าอาวาสวัดบวร สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระองค์นี้รับทำเรื่องพระให้พระองค์ท่าน จากเรื่องสอบเปรียญ ๙ ประโยค และเรื่องอื่น ๆ จนวางใจได้หมด

นี่คือศาสตร์พระราชา พระองค์ท่านมีจักขุมา มีเวลา คือบริหารเวลาเป็น มีเสนาคือตัวช่วย จนอะไรที่พระโอรส พระอนุชาพระองค์ทำไม่ได้ ไม่เป็นไร จ้างฝรั่งมาทำ เรามีอธิบดีกรมป่าไม้คนแรกเป็นฝรั่ง ต้นสกุลเศวตศิลา เรามีทหารเรือพระยาชลยุทธโยธินทร์ จ้างมาจากเดนมาร์ก พอสักพักก็เชิญกลับไปแล้วให้คนไทยทำ จนกระทั่งจ้างคนมาเป็นนายกรัฐมนตรี คือกุสตาฟว์ อ็องรี อ็องฌ์ อีปอลิต รอแล็ง-ฌักแม็ง (Gustave Henri Ange Hippolyte Rolin-Jacquemyns) ชาวเบลเยียมเป็นเสนาบดีคลังเบลเยียม ซึ่งเก่งมาก รัชกาลที่ ๕ รับสั่งให้ไปเชิญมา แล้วจ้าง ทำงานจนพอใจ ตั้งเป็นเจ้าพระยาอภัยราชาเบอร์เชียร์รอแล็ง-ฌักแม็ง เสนาบดีทุกกระทรวงเสนอรายงานต้องผ่านเจ้าพระยาอภัยราชาก่อน ถ้าเจ้าพระยาอภัยราชาไม่เซ็นผ่านพระองค์ไม่เซ็น นี่คือนายก จนกระทั่งเจ้าพระยาราชาป่วย พอแล้วให้กลับได้ คนไทยทำเองเป็นแล้ว นี่คือเสนา คือศาสตร์พระราชา แล้วทั้งหมดมาตายตัวหนึ่งเท่านั้นคือ คุณธรรม จะเอาเป็นสระอาก็ได้ จักขุมา เวลา เสมา ธรรมา คือ **“ธรรมะ”** ผู้นำถ้าไม่มีคุณธรรมยากที่จะให้เสนามานับถือ แต่ปรากฏว่าพระองค์ท่านทรงมีคุณธรรมที่เยี่ยมยอด ใครถึงรักพระองค์ท่าน ทุกคนยอมตายถวายชีวิตทำงานให้พระองค์

พระราชบิดาของพระองค์ท่านคือรัชกาลที่ ๔ ทรงตั้งนิกายธรรมยุต เชี่ยวชาญทางด้านธรรมยุต พอตั้งวัดก็เป็นวัดธรรมยุตหมด พอถึงรัชกาลที่ ๕ พระองค์ท่านก็อุปถัมภ์วัดธรรมยุต รัชกาลที่ ๕ ทรงสร้างวัดเทพศิรินทร์ให้พระราชมารดาของพระองค์ท่านเป็นวัดธรรมยุต สร้างวัดราชบพิธ ให้ตัวพระองค์ท่านเองเป็นวัดธรรมยุต ต่อมาหมอบอกพระองค์ท่านสุขภาพไม่ดีต้องไปตากอากาศไกล อยู่แต่ในวังไม่ได้ พระองค์ท่านทรงคิดว่าไปไกลมากไม่สะดวก ไกลที่สุดที่จะพอไปพักได้ในเวลานั้นคือพระที่นั่งอัมพร เพราะขี่ม้าจากพระราชวังไปพระที่นั่งอัมพรใช้เวลาเกือบครึ่งวันสมัยนั้น พระองค์ท่านก็มาสร้างวังอัมพร พระที่นั่งอนันตสมาคม ตัดถนนราชดำเนิน และนำหินอ่อนจากอิตาลีมาสร้างพระที่นั่งอนันตสมาคม หินอ่อนเหลือเยอะก็เอาไปสร้างวัด คือวัดเบญจมบพิตรถือว่าเป็นวัดใกล้วังใหม่ของพระองค์ท่าน สมเด็จพระมหาสมณเจ้า พระสังฆราชวัดบวรก็ตรัสว่าสร้างวัดดี รัชกาลที่ ๕ รับสั่งให้เอาพระพุทธชินราชจากพิษณุโลกมาเป็นประธานวัดเบญจมบพิตร ชาวบ้านร้องไห้ รัชกาลที่ ๕ ทรงเคารพน้ำใจชาวพิษณุโลกไม่ต้องเอาลงมาหล่อใหม่ก็ได้ จึงได้องค์จำลองมา สมเด็จพระมหาสมณเจ้าทูลขอวัดเบญจมบพิตรให้เป็นวัดของธรรมยุต ตรงนี้คือได้เห็นน้ำพระราชหฤทัยของรัชกาลที่ ๕ รับสั่งว่าวัดธรรมยุตมีเยอะแล้ว เมื่อสร้างวัดนี้ขึ้นควรให้เป็นวัดมหานิกายบ้าง เราอาจจะไม่รู้สึกว่าเรื่องนี้สำคัญ แต่ผมถือว่าเรื่องนี้คือเรื่องสำคัญยิ่งใหญ่อย่างมหาศาลที่พระเจ้าแผ่นดินพระองค์หนึ่งจะทำได้ พระองค์ท่านทรงสร้างวัดที่ใหม่ที่สวยงามใช้หินอ่อนสวยที่สุดในโลก พระพุทธรูปเก่า ๆ เอามาจากสุโขทัยมาไว้ที่วัดเบญจมบพิตรมากที่สุด ให้เป็นวัดมหานิกาย ด้วยประโยคเดียวที่ว่าวัดธรรมยุตเยอะแล้ว ใครไปดูประวัติวัดเบญจมบพิตร รู้สึกว่าพระมหากรุณาธิคุณของรัชกาลที่ ๕ ความเป็นธรรม ความเที่ยงธรรมของพระองค์ยิ่งใหญ่เหลือเกิน

มาถึงสมัยรัชกาลที่ ๖ พระองค์ท่านทรงสร้างชาตินิยมต่อจากพระราชบิดา ต่อยอดรัชกาลที่ ๗ ทรงมุ่งทำประชาธิปไตย อย่างอื่นอาจมีไม่มากนักเป็นการพัฒนา เนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำ รัชกาลที่ ๘ ประทับอยู่ต่างประเทศ เกิดสงครามโลก พอถึงรัชกาลที่ ๙ ถึงเริ่มการพัฒนาใหม่ไปตามแบบพระอัยกา (ปู่) พระองค์ท่านคือรัชกาลที่ ๕ ตรงนี้ไม่ต้องพูดศาสตร์พระราชารัชกาลที่ ๙ แต่ผมขอใช้เวลาอีกสักนิดจะเล่าแทรกเข้าไปตรงนี้ ในฐานะที่เคยได้ยินกับหู ได้เห็นกับตา พระองค์ท่านได้มีพระราชกระแสรับสั่งกับนายกรัฐมนตรีเกือบทุกคนที่ไปเฝ้าฯ ว่า หน้าที่ของพระองค์ คือ *“การช่วยให้รัฐบาลได้พัฒนา อย่ามาคิดว่าพระองค์ต้องเป็นคนพัฒนาหรือเป็นหน้าที่พระองค์ รัฐบาลมีหน้าที่ต้องทำไป แต่รัฐบาลทำไม่สำเร็จหรอก อุปสรรคเยอะ คนต่อต้านคัดค้าน ขัดขวาง พระองค์ให้กำลังใจและช่วย อะไรที่พระองค์ทรงทำนำร่องหรือทดลองแล้ว ถ้าไม่ดีเลิก ถ้าดีไปทำต่อ”* นี่คือแนวทางของพระองค์ท่าน ที่พระองค์ท่านทรงย้ำตลอด คือ การพัฒนาจิตใจ คุณธรรม ความเป็นธรรม ความเที่ยงธรรม พระองค์ท่านรับสั่งว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่รัฐบาลให้แก่คนยาก เพราะรัฐบาลนั้น ๆ ก็ไม่กล้าต้านกระแส ทั้ง ๆ ที่มันดีและถูก แต่พระองค์ท่านตรัสว่าพระองค์เป็นพระเจ้าแผ่นดิน พระองค์ท่านไม่มีหน้าที่ตามกระแส พระองค์ท่านจะทำในสิ่งที่ถูก และพระองค์ท่านพยายามสอนชี้แนะ อยู่ที่คนฟังจะเข้าใจหรือไม่

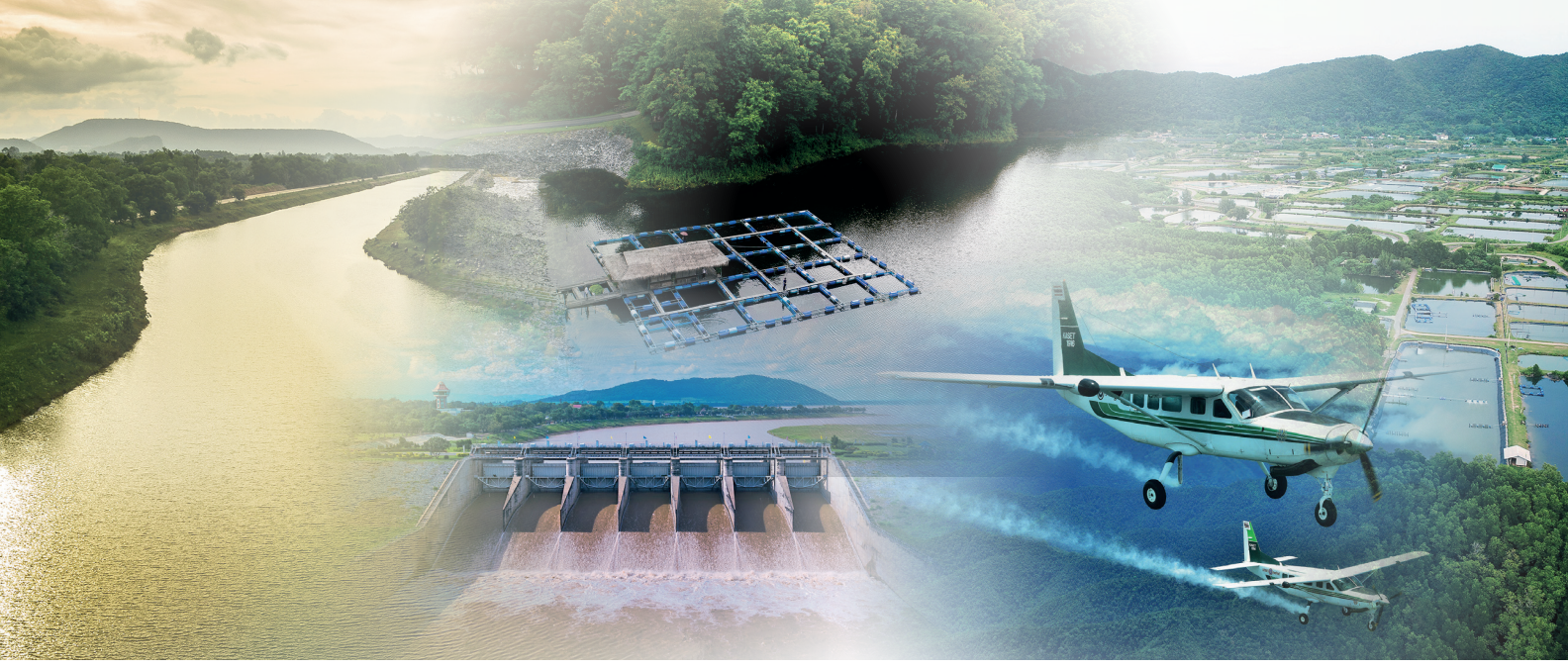

เรื่องสุดท้ายที่ผมจะเรียนให้ทราบนั้น คือ การพัฒนาเป็นหน้าที่ของทุกคน พระเจ้าแผ่นดินพระองค์ท่านเป็นผู้นำ สมัยก่อนพระองค์ท่านยิ่งต้องทำมาก สมัยนี้พระองค์ท่านเป็นประมุข แต่เรามีรัฐบาล หน้าที่โดยตรงเป็นของรัฐบาล หน้าที่ของพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ได้แต่เพียงให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ เสริมอุดช่องว่างหรือทดลอง นำร่อง หรืออาศัยพระบารมีที่จะทำให้คนคล้อยตาม เสร็จแล้วก็เดินหน้าต่อ ฉะนั้นที่ทรงตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้นมา รับสั่งตลอดว่าไม่ใช่ศูนย์พัฒนา แต่เป็นศูนย์ให้คนมาศึกษาวิธีการพัฒนาแล้วให้คนไปทำต่อ การพัฒนานั้นเป็นศาสตร์ที่สอนกันได้ แต่เอาประยุกต์ใช้ให้เป็น แต่ปัญหาจะเป็นตอนเอาไปประยุกต์ เพราะถ้าใช้ไม่เป็น ใช้ไม่ถูก ก็จะกลับมาอย่างท่านพุทธทาสว่า ก็คือ รกพระพุทธเจ้าบอก นสิยา โลก วฑฺฒโน (นะ-สิ-ยา-โล-กะ-วัด-ทะ-โน) บุคคลไม่ควรเป็นคนรกโลก บุคคลไม่ควรไปทำอะไรให้เจริญมาก จนปราศจากการควบคุม ทุกอย่างต้องพอเพียง พอควร ถึงจะพอดี จะเดินหน้าไปได้

วันนี้เรามี กปร. มูลนิธิชัยพัฒนาจะเป็นส่วนขับเคลื่อนที่จะคอยบอกอะไรถูกอะไรผิด ควรจะเดินไปทางไหนอย่างไร ก็ขอให้ทุกท่านประสบความสำเร็จกับการพัฒนา แล้วเราก็จะรอท่านทั้งหลายจะนำความรู้ที่ท่านได้รับไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเพื่อให้เป็นไปตามพระราชปณิธานพระเจ้าแผ่นดินทุกพระองค์จะต้องปฏิญาณตนทั้งนั้น ครม. ทุกคนต้องเข้าไปปฏิญาณตนต่อพระราชา แต่พระราชาเองก็ต้องปฏิญาณตนต่อประชาชนตั้งแต่อยุธยาแล้ว เพียงแต่ถ้อยคำนั้นจะเปลี่ยนไปไม่เหมือนกัน สมัยก่อนถือว่าพระเจ้าแผ่นดินเป็นพระเจ้าแผ่นดินคือเจ้าของแผ่นดิน เป็นพระเจ้าอยู่หัวคือเจ้าชีวิต สมัยก่อนพระองค์ปฏิญาณในลักษณะว่าเป็นเจ้าของแต่อนุญาตให้คนทำได้ ไปดูคำปฏิญาณรัชกาลที่ ๑-๗ ทรงปฏิญาณเหมือนกันหมดว่า “ดูก่อนพราหมณ์ทั้งหลาย ป่าไม้ พรรณพฤกษ์ ชลธี ในแผ่นดินนี้ที่ไม่มีผู้ใดหวงกัน หรือใช้ประโยชน์เราอนุญาตให้ท่านใช้สอยตามอัธยาศัยเถิด” นั่นแปลว่าใครจะใคร่ค้าช้างค้าใครจะใคร่ค้าม้าค้า ใครมีแรงทำมาหากินทำไป ปลูกอะไรก็จะได้สิ่งนั้นทำไปเถอะ พระเจ้าแผ่นดินสมัยก่อนอนุญาต

พอมาถึงรัชกาลที่ ๘ ทรงไม่ปฏิญาณอย่างนั้น พระองค์ท่านไม่ได้ปฏิญาณเพราะพระองค์ท่านไม่ได้บรมราชาภิเษก รัชกาลที่ ๙ บรมราชาภิเษก พระองค์ท่านจะตรัสแบบเก่าไม่ได้ จึงได้ตรัสแบบใหม่ และพระองค์ท่านจึงได้ตรัสว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ทรงมีหน้าที่ครองให้ประชาชนเป็นสุข รัชกาลที่ ๑๐ ก็มาทรงปฏิญาณตนต่อว่าจะต่อยอดจากสิ่งที่พระราชบิดาทรงทำเอาไว้ แต่สิ่งหนึ่งที่คนไม่ค่อยรู้ รัชกาลที่ ๑-๑๐ ต้องทำ พระเจ้าแผ่นดินสมัยก่อนเมื่อเปล่งพระราชสัตยาธิษฐานแล้วจะต้องกรวดน้ำ และประโยคที่กรวดน้ำเดียวกันหมดตั้งแต่สมัยพระเจ้าอู่ทองจนถึงรัชกาลที่ ๑๐ คือประโยคที่ว่า “จะรักษาทศพิธราชธรรม จรรยา สัมมาปฏิบัติ” คือคำที่พูดพร้อมกับการกรวดน้ำ รัชกาลที่ ๙ รัชกาลที่ ๑๐ ก็ทรงทำ ในหมายจะเขียนว่า เมื่อมีปฐมราชโองการแล้ว จะทรงตั้งพระราชสัตยาธิษฐาน คือกรวดน้ำ เพื่อให้แม่ธรณีเป็นพยาน ทั้งหมดจะมากับหน้าที่ของพระเจ้าแผ่นดิน

“

โครงการ **ศูนย์เรียนรู้ เยาวชนคนดี มีชีวิตพอเพียง**

”

เรียบเรียงโดย กองพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ

สำนักงาน กปร. ร่วมกับ สำนักสิริพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้จัดการศึกษาอบรมหลักสูตรนักบริหารการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ (นบร.) ปี ๒๕๖๓ รุ่นที่ ๙ ซึ่งผู้เข้ารับการศึกษาอบรมได้ร่วมกันพิจารณาจัดทำโครงการ ***“เยาวชนคนดี มีชีวิตพอเพียง”*** ร่วมมือกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรีและมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ณ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเผยแพร่และขยายผลปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาความพร้อมของเยาวชนก่อนคืนสู่สังคม ด้วยการจัดตั้ง ***“ศูนย์เรียนรู้ เยาวชนคนดี มีชีวิตพอเพียง”*** ขึ้นภายในสถานพินิจฯ มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในลักษณะของศูนย์เรียนรู้โดยจำลองแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งมีพิธีเปิดโครงการเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ และส่งมอบโครงการดังกล่าวให้แก่สถานพินิจฯ มี***นางสาวถกลวรรณ ไกรสรกุล*** ที่ปรึกษาด้านการประสานงานฯ สำนักงาน กปร. เป็นประธานในพิธีและ ***นางสุปรียา จรัสไพบูลย์*** ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี รับมอบโครงการจากนายชาติชาย โฆษะวิสุทธิ์ ประธานรุ่น นบร.๙

โครงการ ***“ศูนย์เรียนรู้ เยาวชนคนดี มีชีวิตพอเพียง”*** ถือได้ว่าเป็นโครงการที่ดีโครงการหนึ่งที่เกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ที่ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสร้างเป็นต้นแบบให้เห็นเป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์ในสถานพินิจฯ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

รายละเอียดโครงการและภาพประกอบสามารถดูได้ที่ QR CODE

ภูฟ้า ภูพัฒนา อย่างยั่งยืน

เรียบเรียงโดย นางกุญชัชญา ทองคำ
กองติดตามประเมินผล

ณ ดินแดนถิ่นเกลือสินเธาว์ แห่งขุนเขา ตั้งอยู่ในอำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เป็นพื้นที่ห่างไกลที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม ประสบกับปัญหาหลากหลายทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา และคุณภาพชีวิต เจ้าฟ้าหญิงนักพัฒนาที่ทรงมีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่พสกนิกรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนทุกข์ยากในทุกพื้นที่ ทรงพระดำเนินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่อาณาประชาราษฎร์

โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เกิดขึ้นจากการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่อำเภอบ่อเกลือ ทรงพบเห็นสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ด้อยโอกาส จึงมีพระราชดำริให้แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จึงได้เข้ามาดำเนินการช่วยเหลือการพัฒนาในอำเภอบ่อเกลือ โดยเริ่มต้นพัฒนาที่โรงเรียนประถมศึกษาก่อนเป็นอันดับแรก แล้วขยายไปยังศูนย์เรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” รวมทั้งทรงขยายงานพัฒนาด้านอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้เดือดร้อนทั้งในอำเภอบ่อเกลือและอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ภายใต้ชื่อ “โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี”

การพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลากว่า ๒๐ ปี ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยภูคา และป่าผาแดงที่อยู่ในการดูแลของกรมป่าไม้ โดยสำนักพระราชวัง ขออนุญาตเข้าใช้ทำประโยชน์เพื่อการศึกษา และวิจัยทางวิชาการ บนพื้นที่ ๑,๘๑๒ ไร่ ๓ งาน ๗๘ ตารางวา ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบ่อเกลือและอำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีกำหนดระยะเวลาขอใช้พื้นที่ ๓๐ ปี และจะครบกำหนดในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๘๐ การดำเนินงานของโครงการฯ ได้ดำเนินงานทั้งทางด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน คุณภาพชีวิตของประชาชน การศึกษา สาธารณสุข การประกอบอาชีพด้านการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างสมบูรณ์อันเป็นที่รู้จักของคนโดยทั่วไปในนาม **“ศูนย์ภูฟ้า”**

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงให้ความสนพระราชหฤทัยในการดำเนินงานของโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นอย่างมาก ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนองพระราชดำริมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นโครงการฯ และเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ได้มีพระราชดำรัสกับ นายดนุชา สินธวานนท์ เลขาธิการ กปร. สรุปความว่า **“ให้ทบทวนผลการดำเนินงานของโครงการฯ ที่ผ่านมา ว่าเป็นอย่างไร มีหน่วยงานไหนร่วมดำเนินการ พร้อมสรุปแนวทางการพัฒนาต่อไปให้มีการดำเนินงานคล้ายกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”**

เพื่อให้การดำเนินงานสนองพระราชดำริเป็นไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สำนักงาน กปร. จึงได้ปรับเปลี่ยนชื่อโครงการขึ้นใหม่ภายใต้ชื่อ **“โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี”** เพื่อให้เข้ากับกฎระเบียบของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งจะได้มีความคล่องตัวในด้านการบริหารงาน งบประมาณ แผนงาน สำนักงาน กปร. จึงได้จัดทำกรอบแนวทางพัฒนาโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของโครงการฯ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ภูฟ้า ภูพัฒนา

ในระยะเริ่มต้นของการดำเนินงานโครงการฯ ได้กำหนดให้มีแผนพัฒนาภูฟ้าตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙ ขึ้น เพื่อเป็นหลักและแนวทางในการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ประกอบด้วย ๔ แนวทางหลัก

๑ การพัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียนและศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”

๒ การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพภาคเกษตรและอาชีพนอกภาคเกษตรที่สอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓ การพัฒนาศูนย์ศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภูฟ้า

๔ การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

การดำเนินงานสนองพระราชดำริของโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำเนินงานในพื้นที่ ๑,๘๑๒ ไร่ ๓ งาน ๗๘ ตารางวา ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบ่อเกลือและอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วยพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของโครงการภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จำนวน ๖๐๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทรงงาน แปลงสาธิตด้านการเกษตร และอาคารฝึกอบรม และพื้นที่จำนวน ๑,๒๐๐ ไร่ ได้จัดสรรให้เกษตรกรทำการเกษตร จำนวน ๑๒๗ ราย เพื่อเป็นพื้นที่ทำกินอันจะสร้างรายได้ให้แก่ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่โครงการฯ ได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งราษฎรส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ที่บ้านห่างทางหลวง และบ้านผาสุข รวมทั้งในพื้นที่โครงการฯ ยังมีชนเผ่ามละบริ ซึ่งเป็นชนเผ่าที่ได้รับโอกาสให้เข้ามาอาศัยและดำรงชีวิตในพื้นที่ของศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ โดยเริ่มแรกได้เข้ามาอาศัยอยู่เพียง ๙ คน เดินทางมาจากจังหวัดแพร่ ต่อมามีการชักชวนมละบริคนอื่น ๆ มาอยู่ร่วมกันเพิ่มขึ้น ปัจจุบันมีสมาชิกชนเผ่ามละบริรวม ๑๗ ครอบครัว รวมเรียกกันว่า **“กลุ่มชาติพันธุ์มละบริภูฟ้า”** การดำเนินงานของโครงการฯ ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่หลาย ๆ ด้าน ทั้งทางด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข การสร้างต้นแบบการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนา และการสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริด้วยกิจกรรมต่าง ๆ มากมายส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในระดับหนึ่ง

ผลสำเร็จของการพัฒนา

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงให้ความสำคัญกับการดำเนินงานของโครงการฯ เป็นอย่างมาก ได้มีพระราชดำริให้ทบทวนผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโครงการฯ ว่าเป็นอย่างไรบ้าง โดยให้สำนักงาน กปร. ศึกษา รวบรวมข้อมูล ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงศูนย์ภูฟ้าฯ ให้มีลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบเดียวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานมากขึ้น ทั้งในด้านการบริหารจัดการ แผนงาน และงบประมาณที่ชัดเจน สามารถรองรับการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำนักงาน กปร. โดยกองติดตามประเมินผลจึงได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลและติดตามผลการดำเนินงานเบื้องต้นโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ขึ้น เพื่อศึกษาและสำรวจข้อมูลด้านการศึกษา สาธารณสุข รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และนำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้ในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้นต่อไป ทั้งนี้จากการศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของโครงการฯ ได้นำมาซึ่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางและแผนปฏิบัติงานของโครงการฯ ที่สามารถนำไปแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่โครงการฯ ได้ตรงตามความต้องการของประชาชนได้อย่างยั่งยืน สมดังพระราชปณิธานในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ด้อยโอกาส ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ ตามรอยเบื้องพระยุคลบาทในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่อาณาประชาราษฎร์สืบไป

จิตอาสาสำนักงาน กปร. เราทำความดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ :
น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ร่วมทำความดี ถวายเป็นพระราชกุศลและถวายพระพรชัยมงคล

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓
และวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓

พิธีถวายพระพรชัยมงคลฯ ก่อนร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ถวายเป็นพระราชกุศล

เลขาธิการ กปร. ร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

ทำความสะอาดบริเวณศาลาริมน้ำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยและทรงคำนึงถึงความอยู่ดีมีสุขของประชาชนเป็นสำคัญ ทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ที่จะทำให้ประเทศชาติมั่นคงเป็นปึกแผ่น มีความรัก ความสามัคคี ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยมีพระราชปณิธานที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และแนวพระราชดำริต่าง ๆ ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้ประชาชน และพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดโครงการจิตอาสา เราทำความดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้สมัครเข้าร่วมจิตอาสาเป็นหมู่คณะ โดยได้รับพระราชทานหมวก ผ้าพันคอ และบัตรประชาชนจิตอาสา สำหรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่จิตอาสามาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงาน กปร. เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ได้ตระหนักถึงการบำเพ็ญสาธารณ-ประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนองพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้จัดทำ **โครงการจิตอาสาสำนักงาน กปร. เราทำความดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ถวายเป็นพระราชกุศลและถวายพระพรชัยมงคล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓** โดยกำหนดการจัดทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์และชุมชนใกล้เคียง จำนวน ๓ ครั้ง ต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เดือนธันวาคม ๒๕๖๒ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๒

ครั้งที่ ๒ เดือนเมษายน ๒๕๖๓ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ๒ เมษายน ๒๕๖๓ นั้น เนื่องจากอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด ๑๙ และปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อฯ สำนักงาน กปร. จึงได้งดการจัดกิจกรรม

โดยครั้งที่ ๓ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ สำนักงาน กปร. ร่วมกับสำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา ได้จัดพิธีถวายพระพรชัยมงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน และกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓ ภายใต้โครงการฯ ดังกล่าว ณ บริเวณสวนหลวงพระราม ๘ ด้วยการกวาดเก็บเศษขยะ ใบไม้ เช็ดถู ฉีดล้างทำความสะอาด ฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค และอื่น ๆ เพื่อให้สวนหลวงพระราม ๘ มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และปลอดภัยจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด ๑๙

แม้กิจกรรมที่ลงมือทำในพื้นที่ดังกล่าว จะเป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ เมื่อเทียบกับพื้นที่ทั่วประเทศ แต่ก็นับเป็นอีกหนึ่งความภาคภูมิใจที่ สำนักงาน กปร. สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา หน่วยงานร่วม และประชาชนในพื้นที่ ได้ร่วมทำความดีด้วยจิตอาสา ช่วยกันพัฒนาชุมชนที่เปรียบเสมือนบ้านใกล้เรือนเคียงให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เสริมสร้างความสามัคคีในสังคม และจะมุ่งมั่นทำความดี เพื่อสืบสานพระราชปณิธานต่อไป

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี

เป็นประธานเปิดงาน “ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดูนิทรรศการ” ครั้งที่ ๒๑

วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๓

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี เป็นประธานเปิดงาน **“ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดูนิทรรศการ”** ครั้งที่ ๒๑ ประจำปี ๒๕๖๓ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๗ - ๙ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ได้แก่ ๑) นิทรรศการ “สืบสาน รักษา ต่อยอด เรียนรู้สู่วิถีใหม่” นำผลสำเร็จจากการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาฯ มาจัดแสดง ๒) นิทรรศการ “เปิดบ้านพ่อ เรียนรู้สู่ความพอเพียง” และร่วมรับฟังบรรยายสรุปและเยี่ยมชมแปลงสาธิตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด การทำระบบน้ำแบบประหยัด (แอร์แว) การสาธิตการปลูกส้มโอทับทิมสยามในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดที่มีการขุดยกร่อง โอกาสนี้ องคมนตรีร่วมเก็บผลผลิตส้มโอทับทิมสยามภายในแปลงและการตอนกิ่งส้มโอฯ

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี

เชิญสิ่งของพระราชทานไปมอบแก่เจ้าหน้าที่ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในจังหวัดนราธิวาส

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เชิญสิ่งของพระราชทานไปมอบแก่เจ้าหน้าที่ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ฐานปฏิบัติการชุดเฝ้าตรวจชายแดนที่ ๔๔๑๒ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๔๗ บ้านมูโนะ ตำบลมูโนะ อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส รวมทั้งสิ้น ๑๓๑ ชุด และเดินทางไปยังศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส เพื่อติดตามการดำเนินงานในการบริหารจัดการน้ำ และการดูแลป้องกันรักษาไฟป่าพรุโต๊ะแดง ในช่วงบ่าย เดินทางไปยังวัดประชุมชลธารา ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส เพื่อเชิญสิ่งของพระราชทานถวายแด่พระสงฆ์ จำนวน ๙ รูป

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี

เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓

วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ โดยมีรองประธานกรรมการประกอบด้วย พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข นายจรัลธาดา กรรณสูต พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ นายอำพน กิตติอำพน พลเอก เฉลิมชัย สิทธิสาท และพลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี โดยมี นายดนุชา สินธวานนท์ เลขาธิการ กปร. พร้อมด้วยคณะกรรมการฯ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุม ณ สำนักงาน กปร. แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ได้ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ยังติดปัญหา รวมทั้งการพัฒนาต่อยอดโครงการฯ เพื่อสนองพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เกิดประโยชน์สุขแก่ราษฎรอย่างยั่งยืนโดยทั่วกันต่อไป

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข และพลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข และพลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี พร้อมคณะฯ เดินทางไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ตะกึงพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อรับฟังสถานการณ์น้ำในปัจจุบัน และผลการดำเนินงานการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลาง จากนั้นเดินทางไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยกระพร้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหนองปรือ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อรับฟังสรุปผลการดำเนินงาน จากนั้นได้ร่วมปลูกต้นรวงผึ้ง และปล่อยปลาตะเพียน จำนวน ๑๐,๐๐๐ ตัว ลงในอ่างเก็บน้ำฯ

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข และพลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๓

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข และพลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี พร้อมคณะฯ เดินทางไปตรวจเยี่ยมโครงการฝายทดน้ำบ้านหนองแดงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อติดตามการดำเนินงาน และเยี่ยมเยียนราษฎรที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ จากนั้น เดินทางไปเยี่ยมชมแปลงเกษตรของนายเนตร หมอนทอง ราษฎรหมู่ที่ ๕ ตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ที่สามารถทำเกษตรผสมผสานโดยปลูกพืชผักสวนครัว กล้วย อ้อย มะพร้าว ดีปลี และเลี้ยงปลา ต่อมา เดินทางไปเยี่ยมชมแปลงเกษตรของนายสำเภา รู้ระวัง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตำบลหนองกุ่ม ปัจจุบันเมื่อแปลงเกษตรได้รับน้ำจากระบบส่งน้ำฝายทดน้ำบ้านหนองแดงฯ ทำให้สามารถทำนาได้ปีละ ๒ ครั้ง และได้ผลผลิต ๗๐ - ๑๐๐ ถัง พร้อมพบปะพูดคุยเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำของโรงสูบใหญ่

นายจรัลธาดา กรรณสูต และนายอำพน กิตติอำพน องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓

นายจรัลธาดา กรรณสูต และนายอำพน กิตติอำพน องคมนตรี เดินทางไปยังเทศบาลตำบลประทาย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อรับฟังรายงานสถานการณ์น้ำในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และสรุปผลการดำเนินงานโครงการผันน้ำไปเติมอ่างเก็บน้ำบึงกระโตน (ขุดลอกอ่างเก็บน้ำโศกผึ้ง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากนั้น เดินทางลงพื้นที่โครงการผันน้ำไปเติมอ่างเก็บน้ำบึงกระโตนฯ พบปะเยี่ยมราษฎรสอบถามชีวิตความเป็นอยู่ และเดินทางไปยังเทศบาลตำบลมะค่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อรับฟังรายงานสรุปแผนการดำเนินงานโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๒ โครงการ คือโครงการขุดลอกลำห้วยใหญ่พร้อมอาคารประกอบ และโครงการขุดสระน้ำบ้านถั่วแปบพร้อมก่อสร้างอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และลงพื้นที่เพื่อตรวจดูสภาพพื้นที่

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดลำปาง

วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี พร้อมคณะฯ เดินทางไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยลอยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง รับฟังการบรรยายสรุปผลการดำเนินสนองพระราชดำริ พร้อมกับเยี่ยมชมผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการน้ำ และปล่อยพันธุ์ปลาลงในอ่างเก็บน้ำ เพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีนและเป็นแหล่งรายได้เสริมให้แก่ราษฎร ต่อมาเดินทางไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยเฮี้ยพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง รับฟังถึงแนวทางในการดำเนินงานของโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยเฮี้ยฯ โอกาสนี้ องคมนตรีได้ทักทายและกล่าวถึงความห่วงใยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีพระราชประสงค์ให้ประชาชนบรรเทาปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน และมีความร่มเย็นเป็นสุขโดยทั่วกัน จากนั้นร่วมปลูกต้นไม้บริเวณพื้นที่โครงการฯ

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี พร้อมคณะฯ เดินทางไปยังอ่างเก็บน้ำแม่สะกืด (ม่อนตะแลง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านผาบ่อง ตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อเชิญสิ่งของพระราชทานไปมอบแก่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งสิ้น ๒๑๐ ชุด โอกาสนี้ได้รับฟังการบรรยายสรุปด้านความมั่นคงในพื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับติดตามการดำเนินงานสนองพระราชดำริ และพบปะพี่น้องประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ จากนั้นร่วมปล่อยพันธุ์ปลาลงสู่อ่างเก็บน้ำ พร้อมกับปลูกต้นไทรย้อยใบแหลม ต่อมาเชิญสิ่งของพระราชทานจำนวน ๑๔๓ ชุด ไปมอบแก่ราษฎร ณ โครงการอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมไม้สักและพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบริเวณป่าลุ่มน้ำของ-ลุ่มน้ำปายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่บ้านห้วยซลอบ จังหวัดแม่ฮ่องสอน รับฟังการบรรยายสรุปถึงผลการดำเนินของโครงการฯ จากนั้นได้ปลูกต้นไทรย้อยใบแหลมและหญ้าแฝกร่วมกับราษฎรอาสาพิทักษ์ป่า

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข และพลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี

ติดตามการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข และพลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี พร้อมคณะฯ เดินทางไปยังสำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ที่ ๙ ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี เพื่อรับฟังสรุปผลการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลาง และการสนองพระราชดำริ รวมถึงสถานการณ์น้ำในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และเยี่ยมชมทัศนียภาพของคลองภักดีรำไพ ต่อมาเดินทางไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำคลองศาลทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เพื่อรับฟังบรรยายสรุปผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการน้ำเยี่ยมชมอาคารระบายน้ำล้น และมอบเมล็ดพันธุ์จำนวน ๔ ชนิดจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้แก่กลุ่มผู้ใช้น้ำจำนวน ๑๔ กลุ่ม และปล่อยปลาตะเพียนลงในอ่างเก็บน้ำฯ จากนั้นเดินทางไปยังจุดจ่ายน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำ การนี้ได้เยี่ยมชมสวนผลไม้ของนางสาวธิดารัตน์ สัตถี รองประธานกลุ่มบริหารการใช้น้ำระบบท่อส่งน้ำบ้านชำตาเรือง ที่สามารถบริหารจัดการน้ำภายในสวน และร่วมปลูกต้นทุเรียน

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในจังหวัดปัตตานี

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี และคณะฯ เดินทางไปยังท่าเทียบเรือ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี เพื่อติดตามและรับฟังผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส โดยนั่งเรือเพื่อเยี่ยมชมวิถีชีวิตการเลี้ยงปลาของราษฎรตลอดสองฝั่งลำน้ำในแม่น้ำปัตตานี และได้มอบพันธุ์ปลากะพง จำนวน ๕๐ ตัว และซั้งให้แก่ผู้แทนราษฎร จากนั้น เชิญสิ่งของพระราชทานจำนวน ๖๔ ชุด ไปมอบให้แก่ชุดปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยหมวดเฉพาะกิจตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๐๒๑ ตั้งอยู่ภายในพื้นที่วัดเนินผาโลการาม อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ต่อมาเดินทางไปยังวัดปิยาราม ตำบลปิยามุมัง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เพื่อนำเครื่องไทยธรรมพระราชทานไปถวายแด่พระสงฆ์ จำนวน ๙ รูป

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี

เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓

วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ พร้อมด้วยพลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข และนายจรัสธาดา กรรณสูต องคมนตรี โดยมีนายดนุชา สินธวานนท์ เลขาธิการ กปร. ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริและศูนย์สาขา พร้อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุม ๒๐๑ สำนักงาน กปร. แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร การประชุมในครั้งนี้เพื่อรับทราบถึงการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านวิชาการและการจัดตั้งศูนย์สาขาเพิ่มเติม จำนวน ๒ โครงการ คือโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดราชบุรี และโครงการศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาอมก๋อยตามพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดนครนายก

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี และคณะฯ เดินทางไปยังพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำนฤบดินทรจินดา ตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี รับฟังรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี และปล่อยปลาที่บริเวณสันอ่างเก็บน้ำฯ จากนั้นเดินทางไปยังโครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล ที่ตำบลหินตั้ง อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก รับฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตจังหวัดนครนายก รวมทั้งปลูกต้นรวงผึ้งบริเวณสันเขื่อนฯ

พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ และพลเอก เฉลิมชัย สิทธิสาท องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ และพลเอก เฉลิมชัย สิทธิสาท องคมนตรี และคณะฯ เดินทางไปโครงการอาคารอัดน้ำคลองดินแดงพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านเขาหลัก หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาค่าย อำเภอสวี จังหวัดชุมพร รับฟังบรรยายสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ และตรวจเยี่ยมโครงการฯ ต่อมาเดินทางไปยังโครงการปรับปรุงสถานีสูบน้ำและระบบส่งน้ำบ้านหัวเขาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านหัวเขา หมู่ที่ ๑ ตำบลศรีวิชัย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี รับฟังบรรยายสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ พร้อมกับพบปะพี่น้องประชาชนที่อยู่ในพื้นที่โครงการฯ

พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี เดินทางไปยังโครงการฝายคลองท่ากระจายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านชายท่า หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองพา อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รับฟังบรรยายสรุปผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ พร้อมกับมอบประกาศนียบัตรให้แก่ราษฎรที่สละที่ดินในการก่อสร้างฝายคลองท่ากระจายฯ จำนวน ๓ ราย และพบปะเยี่ยมเยียนพี่น้องประชาชนในพื้นที่ จากนั้นปลูกหญ้าแฝกบริเวณโครงการฯ

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในจังหวัดลพบุรี

วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี และคณะฯ เดินทางไปยังเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ตำบลหนองบัว อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี รับฟังรายงานสรุปผลการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคกลาง และบรรยายสรุปความก้าวหน้าการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ลุ่มน้ำป่าสัก จากนั้นได้นั่งรถรางเยี่ยมชมบริเวณสันเขื่อนโดยรอบโครงการฯ พร้อมกับปล่อยปลาและปลูกต้นรวงผึ้งในพื้นที่โครงการฯ ต่อมาเดินทางไปยังพื้นที่ก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำวังตะโกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลโคกแสมสาร อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี พบปะพูดคุยกับพี่น้องประชาชนในพื้นที่โครงการฯ

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในจังหวัดสระบุรี

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง องคมนตรี และคณะฯ เดินทางไปเยี่ยมชมกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานแก่งคอย - บ้านหมอ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี จากนั้นเดินทางไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาดินพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เพื่อติดตามความก้าวหน้าของโครงการฯ รวมทั้งปล่อยปลาตะเพียนเงินและปลาแก้มช้ำ รวมจำนวน ๕๐,๐๐๐ ตัว พร้อมทั้งปลูกต้นมะม่วงพันธุ์มหาชนก ณ บริเวณอ่างเก็บน้ำฯ ต่อมาเดินทางไปเยี่ยมชมโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาดินพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เพื่อรับฟังการบรรยายสรุปและชมแปลงสาธิตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริแห่งแรก และแปลงการทำการเกษตรผสมผสาน จากนั้นเดินทางไปยังบ้านนางจันทร์หล้า ชัยชาติ ประธานกลุ่มบริหารการใช้น้ำฯ เยี่ยมชมกิจกรรมทางการเกษตรของกลุ่มผู้ใช้น้ำฯ

นายจรัลธาดา กรรณสูต และนายอำพน กิตติอำพน องคมนตรี

ติดตามโครงการพัฒนาแหล่งน้ำสองฝั่งลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

นายจรัลธาดา กรรณสูต และนายอำพน กิตติอำพน องคมนตรี พร้อมด้วยคณะฯ เดินทางไปยังโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำน้ำชีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลชีบน อำเภอบ้านเขว้า และอำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ โอกาสนี้ได้รับฟังรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ จากนั้นเดินทางไปยังโครงการแก้มลิงบึงนกโง่ พร้อมอาคารประกอบ ตำบลศรีสำราญ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ในการนี้ได้รับฟังรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ จากนั้นองคมนตรีได้พบปะพูดคุยกับพี่น้องประชาชนที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการฯ

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี

ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี พร้อมคณะฯ เดินทางไปยังโครงการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำห้วยต้นยาง พร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านป่าบง ตำบลเจริญเมือง และโครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านห้วยเครือบ้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย เพื่อติดตามการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์การพัฒนาแหล่งน้ำตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพในพื้นที่ และพบปะพูดคุยกับพี่น้องประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี

เป็นประธานพิธีเปิดงาน “๓๘ ปี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ สืบสาน รักษา ต่อยอด เพื่อพัฒนาชีวิตที่ยั่งยืน” ติดตามงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดสกลนคร

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี และคณะฯ เป็นประธานพิธีเปิดงาน “๓๘ ปี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ สืบสาน รักษา ต่อยอด เพื่อพัฒนาชีวิตที่ยั่งยืน” และเปิดห้องนิทรรศการในอาคารเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา พร้อมชมนิทรรศการ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลห้วยยาง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยนิทรรศการฯ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๕-๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และร่วมปลูกต้นอินทนิลน้ำ และปล่อยพันธุ์ปลา จำนวน ๓๘,๐๐๐ ตัว จากนั้นชมนิทรรศการเกี่ยวกับข้าวพันธุ์ดี และร่วมกิจกรรมหว่านพืชหลังนา พร้อมทั้งพบปะกลุ่มสหกรณ์ข้าวครบวงจร ต่อมาเดินทางไปยังโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยทรายขมิ้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลพังขว้าง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พร้อมกับรับฟังบรรยายสรุปความก้าวหน้าและการบริหารจัดการน้ำของอ่างเก็บน้ำห้วยทรายขมิ้น

ความพึงพอใจคอลัมน์ต่าง ๆ วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับที่ ๔/๒๕๖๓

คอลัมน์		มาก	ปานกลาง	น้อย
(๑)	ข่าวพระราชกรณียกิจ	○	○	○
(๒)	แนะนำโครงการ	○	○	○
(๓)	ขยายผลความสำเร็จจากโครงการฯ	○	○	○
(๔)	เศรษฐกิจพอเพียง	○	○	○
(๕)	น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ	○	○	○
(๖)	ความเคลื่อนไหว	○	○	○

สิ่งที่ควรปรับปรุง / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

* ขอขอบคุณที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นต่อวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ความเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงวารสารฯ ให้ดียิ่งขึ้น และยืนยันที่จะรับหนังสือวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่อไป หรือขอยกเลิก โปรดแจ้งให้ทราบด้วย ○ รับต่อไป ○ ยกเลิก

คำถาม

คำถามชิงรางวัลประจำวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับที่ ๔/๒๕๖๓
ผู้ที่ตอบคำถามถูก ๑๐ ท่านแรก รับของที่ระลึกจากสำนักงาน กปร.

๑. โครงการขุดลอกแก้มลิงกุดเชียงบังพร้อมอาคารประกอบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดใด

○ จังหวัดยโสธร ○ จังหวัดร้อยเอ็ด

๒. โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยลอยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดใด

○ จังหวัดลำปาง ○ จังหวัดนครพนม

เฉลยคำตอบ

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฉบับที่ ๓/๒๕๖๓

ข้อที่ ๑ คำตอบคือ โครงการทำนบดินบ้านไทรนอง ๒ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดจันทบุรี
ข้อที่ ๒ คำตอบคือ โครงการอ่างเก็บน้ำใสน้อย-ใสใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริมีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดปราจีนบุรี

ชื่อ - สกุล .....ตำแหน่ง .....

หน่วยงาน .....โทรศัพท์ .....

ที่อยู่ .....

กรุณาส่งคำตอบมาที่ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตามที่อยู่ด้านหลัง หรือโทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๑ - ๒

(พื้นที่ส่วนนี้สำหรับโฆษณา)

บริการธุรกิจตอบรับ

ใบอนุญาตเลขที่ ปณ. (น) / 3981 ปนฝ. ทำเนียบรัฐบาล
ถ้าฝากส่งในประเทศไม่ต้องผนึกตราไปรษณียากร

สำนักงาน กปร.
ตู้ ปณ. ๗
ปณฝ. ทำเนียบรัฐบาล
กรุงเทพมหานคร
๑๐๓๐๒

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง และพระบรมวงศ์ที่ได้พระราชทานแนวพระราชดำริเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรและประเทศให้เกิดความยั่งยืนมั่นคงต่อไป

๒. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวพระราชดำริและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้แก่ประชาชน หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนสื่อมวลชน ให้ได้รับทราบข้อมูลอย่างถูกต้องและกว้างขวางยิ่งขึ้น

๓. เพื่อขยายผลการพัฒนาและผลสำเร็จจากแนวพระราชดำริและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไปสู่สาธารณชนได้อย่างกว้างขวาง พร้อมทั้งเป็นเอกสารอ้างอิงได้อย่างถูกต้อง

โปรดทราบ

บทความและข้อเขียนต่าง ๆ ในวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ไม่ใช่ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

หากมีความประสงค์จะนำข้อมูลไปเผยแพร่ โปรดระบุแหล่งที่มาของข้อมูลด้วย

ดำเนินการโดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เลขที่ ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๐๐-๖
โทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๒

ติดตามข่าวสารเพิ่มเติม

www.rdpb.go.th
www.facebook.com/RDPBProject
e-mail: rdpb_project@hotmail.com

คณะที่ปรึกษา

เลขาธิการ กปร. (นายดนุชา สินธวานนท์)
รองเลขาธิการ กปร. (นายลลิต ถนอมสิงห์)
รองเลขาธิการ กปร. (นายปวัตร์ นวะมะรัตน)
รองเลขาธิการ กปร. (นางสาวอุศนีย์ ธูปทอง)
ที่ปรึกษาด้านการพัฒนา (นางสาววัชรี วัฒนไกร)
ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ (นางสาวถกลวรรณ ไกรสรกุล)
ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ (นายสมศักดิ์ เพิ่มเกษร)

คณะบรรณาธิการ

นางอรอนันต์ วุฒิเสน
รักษาการผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ /หัวหน้าคณะบรรณาธิการ

นางสาวณัฐดา ศุภสินธุ์
ผู้แทนกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๑

นายธนฤทธิ์ รัชตะประกร
ผู้แทนกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๒

นางสาวนิตติยา สมาธิ
ผู้แทนกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๓

นางสาวรุ่งรัตน์ วงษ์จู
ผู้แทนกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๔

นางสาวกุลวดี ปุงบางกะดี่
ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการ

นางสาวตติยา ตันวิเชียร
ผู้แทนกองศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

นางสมพร สุขประเสริฐ
ผู้แทนกองพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ

นายขจรชัย ฤทธิวงศ์
ผู้แทนกองติดตามประเมินผล

นางสาวศิต์กร ตันกำแหง
ผู้แทนกองแผนงานและวิเทศสัมพันธ์

นางสาวทิพย์กมล ศุภกุลฐิตาพัฒน์
ผู้แทนกองกิจกรรมพิเศษ

นางสาวสมลักษณ์ บุนนาค
ผู้แทนศูนย์สารสนเทศ

นางสาวจุไรรัตน์ อินทร์โต
ผู้แทนศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

นายนพปฏล มกุลกาญจน์
ผู้แทนกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นางวิไล หมอกอรุณ

นางธัญวรัตน์ สืบสาย

นางสาวมทิรา ภัคทิพวดี

นายโชคชัย อุ่นใจ
ผู้แทนกองประชาสัมพันธ์

นายพิสิทธิ์ วิเชียรทศพร

นายทวีศักดิ์ แป้นคุ้มญาติ

นายพลวรรธน์ สายะเสวี

นายภาณุพันธ์ อรุณวรรณ์
ช่างภาพ

ออกแบบและจัดพิมพ์ที่

บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๓๗๘ ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๘๒ ๑๐๑๐, ๐ ๒๔๒๒ ๙๐๐๐
โทรสาร ๐ ๒๔๓๓ ๒๗๔๒, ๐ ๒๔๓๔ ๑๓๘๕

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จัดทำขึ้นเพื่อแจกจ่าย ห้ามจำหน่าย

โครงการเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี และอำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

วารสารชลประทานพระราชดำริ • ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๑

ISSN : 1685 - 8234